biz de çizdik

Ali Galip Altunçul
Ali Ulvi Ersoy
Altan Erbulak
Attila Pekdemir
Bedri Koraman
Burhan Solukçu
Bülent Arabacı
Cafer Zorlu
Cavit Çevikus
Demircan Türkdoğan
Eflatun Nuri Erkoç
Engin Ergönültaş
Erdoğan Başol
Erdoğan Bozok
Erol Özdemir
Faruk Özkurt
Ferit Öngören
Ferruh Doğan
Haldun Ulusoy
İbrahim Ersaraç
İbrahim Tapa
İsmail Biret
Meral Simer
Meray Ülgen
Mesut Yavuz
Metin Gökçe
Metin İspir
Metin Peker
Metin Şanlı
Muammer Karaca
Mustafa Eremektar
Mustafa Uykusuz
Nadir Utkan
Nehar Tüblek
Nezih Danyal
Necmi Rıza Ayça
Nihat Fındıklı
Oğuz Aral
Orhan Enez
Orhan Önal
Orhan Özdemir
Polat Nahabaş
Raşit Yakalı
Rauf Ulukut
Ruhi Görüney
Sami Caner
Semih Balcıoğlu
Suha Bulut
Şadi Dinççağ
Şencan Güngör
Şenol Yorozlu
Şevket Sürek
Tan Oral
Tekin Aral
Tonguç Yaşar
Turhan Selçuk
Veysel Donbaz
Yalçın Çetin
Yurdaer Kalaycı
Zeki Beyner
Zeki Bikmen

750 kuruş

biz de çizdik

73 karikatürleri

KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ

biz de çizdik

Ali Galip Altunçul
Ali Ulvi Ersoy
Altan Erbulak
Attila Pekdemir
Bedri Koraman
Burhan Solukçu
Bülent Arabacı
Cafer Zorlu
Cavit Çevikus
Demircan Türkdoğan
Eflatun Nuri Erkoç
Engin Ergönültaş
Erdoğan Başol
Erdoğan Bozok
Erol Özdemir
Faruk Özkurt
Ferit Öngören
Ferruh Doğan
Haldun Ulusoy
İbrahim Ersaraç
İbrahim Tapa
İsmail Biret
Meral Simer
Meray Ülgen
Mesut Yavuz
Metin Gökçe
Metin İspir
Metin Peker
Metin Şanlı
Muammer Karaca
Mustafa Eremektar
Mustafa Uykusuz
Nadir Utkan
Nehar Tüblek
Nezih Danyal
Necmi Rıza Ayça
Nihat Fındıklı
Oğuz Aral
Orhan Enez
Orhan Önal
Orhan Özdemir
Polat Nahabaş
Raşit Yakalı
Rauf Ulukut
Ruhi Görüney
Sami Caner
Semih Balcıoğlu
Suha Bulut
Şadi Dinççağ
Şencan Güngör
Şenol Yorozlu
Şevket Sürek
Tan Oral
Tekin Aral
Tonguç Yaşar
Turhan Selçuk
Veysel Donbaz
Yalçın Çetin
Yurdaer Kalaycı
Zeki Beyner
Zeki Bikmen

biz de çizdik

Ali Galip Altunçul
Ali Ulvi Ersoy
Altan Erbulak
Attila Pekdemir
Bedri Koraman
Burhan Solukçu
Bülent Arabacı
Cafer Zorlu
Cavit Çevikus
Demircan Türkdoğan
Eflatun Nuri Erkoç
Engin Ergönültaş
Erdoğan Başol
Erdoğan Bozok
Erol Özdemir
Faruk Özkurt
Ferit Öngören
Ferruh Doğan
Haldun Ulusoy
İbrahim Ersaraç
İbrahim Tapa
İsmail Biret
Meral Simer
Meray Ülgen
Mesut Yavuz
Metin Gökçe
Metin İspir
Metin Peker
Metin Şanlı
Muammer Karaca
Mustafa Eremektar
Mustafa Uykusuz
Nadir Utkan
Nehar Tüblek
Nezih Danyal
Necmi Rıza Ayça
Nihat Fındıklı
Oğuz Aral
Orhan Enez
Orhan Önal
Orhan Özdemir
Polat Nahabaş
Raşit Yakalı
Rauf Ulukut
Ruhi Görüney
Sami Caner
Semih Balcıoğlu
Suha Bulut
Şadi Dinççağ
Şencan Güngör
Şenol Yorozlu
Şevket Sürek
Tan Oral
Tekin Aral
Tonguç Yaşar
Turhan Selçuk
Veysel Donbaz
Yalçın Çetin
Yurdaer Kalaycı
Zeki Beyner
Zeki Bikmen

750 kuruş

biz de çizdik

73 karikatürleri

KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ

73 karikatürleri

biz de çizdik

73 karikatürleri

KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ

DİYOJEN

12 Kasım 1870 yılında yayına başlayan «Diyojen» dergisi karikatür sanatımızın ilk bilinen örneklerini vermiştir. Teodor Kasap'ın çıkardığı Diyojen dergisi zamanın hükümetleri ile sürekli çatışmış ve bir çok kez kapatılıp yeniden çıkarak, iki yıl boyunca 183 sayı yayınlanmış, sonunda temelli kapatılmıştır. Teodor Kasap 1873'de «Çıngıraklı Tatar» dergisini çıkarmış o da kapatılınca «Hayal» dergisi ile mizah yayınına devam etmiş ve 1877'de bu yayından dolayı üç yıl hapse mahkûm olmuştur. 1. Meşrutiyetin sona ermesi ile Teodor Kasap Avrupa'ya kaçmıştır.

Bu dönemdeki sert mizah 1877'de II. Hamit'in «matbuat kanunu» tasarısına mizah dergilerinin yayınını yasaklayan bir madde koymasına neden olmuş, mizahın serbest olup olmaması ile ilgili ilginç meclis tartışmaları yapılmıştır. Tasarı reddedilmiş ama çıkan kanunlar da uygulanmamıştır.

CEM

1877 - 1908 arası siyasi mizahın Avrupa'ya kaydığı yıllardır. Jön Türklerin yönlendirdiği mizah dergileri Abdülhamit'e şiddetli bir muhalefete başlamıştır, görüşlerini Avrupa ve Türkiye'de yaymaya çalışmışlardır. Karikatürcü Cem ilk kez bu dergilerde belirmeye başlamıştır. Sürdürülen bu etkili mizah yayını Avrupa'da günün konusu haline gelmiş «hasta adam» deyimi o günlerde siyaset diline yerleşmiştir.

Aynı yıllar, Türkiye'de yoğun baskı altında etkisiz, sudan bir iki dergi ile geçmiştir. 1908'de II. Meşrutiyetin ilânının ertesi günü 35 mizah dergisi birden yayınlanmıştır. Daha sonra Feylosof Baha'nın «Eşek» adlı dergisi dikkati çe-

ker. Kapatıldıkça yeni adlarla (merkep vb.) çıkan bu dergi bir süre yayınına devam etmiştir. Bu arada Cem Avrupa'dan dönüyor ve Abdülhamit'e karşı savaşa girişiyor. Salah Cimcoz'un yönettiği dergisinde Fransız illüstratörleri de çalışmaktadır. Bir çok dergiyi kapatan İttihat ve Terakki iktidarı batıcı bir anlayışla yayın yapan Cem'e ilişmeyecektir.

1. Dünya Savaşının patlak vermesi ile Salah Cimcoz'un kaçtığını görüyoruz. Cem bu eksikliği Refik Halit Karay'ı bularak gideriyor. Dergide Fransızların yerini yerli çizerler almıştır. Sürdürdükleri mizah, İttihat ve Terakki ile çatışmaya başlıyor. Türkiye'nin 1. Dünya Savaşına girmesi ile Cem de Avrupa'ya kaçıyor. Bunun üzerine Refik Halit Karay kendine yeni bir çizer arıyor ve Rıfkı'yı buluyor. Karay 1821'de «Aydede» dergisini yayınlamaya başlamıştır. Bu dergide ayrıca Ratip Tahir Burak, Münif Fehim, Salih, Yusuf Ziya Ortaç gibi imzalar yer alıyor. İstanbul işgal altındayken çıkan bu dergide Ankara hükümetinden Celalîlere benzetilerek «Kemaliler» diye söz edilmektedir. 1922 de Sedat Simavi «Güleryüz» adıyla başka bir mizah dergisini yayınlamaya başlıyor. Aydede Güleryüz'ü Ankara hükümetine satılmış olmakla suçluyor, Güleryüz de Aydede'yi Yunan hükümetine satılmış olarak niteliyor. (Rıfkı Ankara'ya gitmek isteyen gençlere anarşistler diye hücum etmektedir.)

Yunanlılar püskürtülmüştür. Refet Paşa İstanbul'a doğru gelmektedir. Bu arada Refik Halit ve Rıfkı ağız değiştirmişlerdir. Güleryüz dergisi Aydede'ye veriştirmektedir. Refet Paşa İstanbul'a girince Rıfkı İtalya'ya kaçmış oradan Mısır'a geçmiş ve orada kalmıştır. Refik Halit Karay daha sonra 150'liklerle beraber Malta'ya sürülmüştür.

Aydede kapanınca, bu derginin yazarlarından Yusuf Ziya Ortaç Akbaba adıyla yeni bir dergi çıkarmaya başlıyor. Bu dergide Ramiz, Necmi Rıza, Togo'nun çizgileri de görülüyor.

CEMAL NADİR

Bu sırada Bursa'da tabelacılık yapan bir genç İstanbul'a gelerek Cumhuriyet Gazetesinde karikatür çizmeye başlıyor. Bu genç Cemal Nadir'dir.

Karikatürde Fransız illüstratörlerinin etkisinin azaldığı, yerine sosyal konuların ve yerli çizgilerin geçerli olduğu bir dönem başlıyor. Sedat Nuri İleri, Abidin Dino kendilerine özgü çizgilerle dikkati çekiyor.

Almanya'da Faşizm'e karşı mücadele veren Simplus dergisi elemanları, Hitler iktidara gelince Almanya'dan kaçarak bütün dünyaya yayılıyorlar. Bunlar karikatürde Faşizme karşı bir ekol yaratmışlardır. Çizgide bilinen, harp, sulh, tarih baba, dünya sembolleri bu sanatçıların yapıtlarında ilk örneklerini vermiş ve günümüze kadar etkilerini göstermiştir.

Bu dönem Türk karikatürünün en önemli özelliği Faşizme karşı nitelikte oluşudur. Ramiz, çıkardığı derginin hemen bütün sayılarını çizgileri ile dolduruyor. Cemal Nadir bütün çizgilerinde gelişen ve bütün dünyayı tehdit eden Faşizme karşı mücadele veriyor. Cemal Nadir bu tutumunu Alman ordularının sınırlarımıza dayandığı günler de bile sürdürerek efsanevi bir takdir toplamıştır. Cemal Nadir ilk bilinçli Cumhuriyet taraftarı olarak belirmiş ve o günlerin yöneticilerine de ilk güçlü eleştirileri getiren çizgici olmuştur. Cemal Nadir sürekli genç karikatürcülerin yetişmesine olanak hazırlamış ve karikatürün halk katlarında sevi-

lip yayılmasını sağlamıştır. Cemal Nadir değişmeye başlayan Türkiye'nin sosyal yapısını sürekli kendine konu edinmiş ve eleştirmiştir. O günlerde yeniden geçerlik kazanan Avrupa modasını alaya almıştır. Cemal Nadir Türk karikatürünün büyük bir ismi olarak ölmüş ve uzun süre anısına saygı olarak kimse çizgi çizmemiştir.

MARKO PAŞA

I. Dünya Savaşında Faşizm yenildiği iç Türkiye'de sosyal konular rahatlıkla yazılıp çizilmektedir. «Gerçek» dergisinde, Esat Âdil, Sabahattin Âli, Tan gazetesinde Serteller yazmaktadır. Gerçek dergisi kapanınca yeni bir derginin olanakları araştırılmaya başlanmış, Recep adlı bir işçinin adını koyduğu «Marko Paşa» dergisi mizah dünyamızda uzun süre adından söz ettirecek yayınına başlamıştır. Sabahattin Âli'nin tam bağımsızlıktan sözeden ve anti Amerikan nitelikte bir önsözü ile yayına başlayan Marko Paşa daha çok, zamanın tek parti yönetimini eleştiriyor, başbakan Recep Peker'i alaya alıyordu. Bütün sahte değerlere vuran dergi, süistimalleri, karaborsacıları, harp zenginlerini konu edinen bir mizahı sürdürüyor.

Marko Paşa'nın tirajı 60 000'i buluyor ve halk katlarında çok tutulan bir dergi oluyor. Daha sonra Rıfat Ilgaz'ın da kadroya girdiği Marko Paşa'da köyden gelen bir çizerin de güçlü karikatürler çizdiğini görüyoruz; bu sanatçı Mim. Uykusuz'dur. Marko Paşa zamanın tekparti iktidarı ile çatıştığı kadar, Millî Şef politikasını savunan Akbaba mizah dergisi ile de çatışıyor. İktidar tarafından kapatıldıkça eski «Eşek» dergisinin yaptığı gibi yeni adlarla (Malum Paşa vb.) yayınına devam ediyor. Bir keresinde tek-

sirle basılan dergiye Gütenberg matbaasında basılmıştır ibaresi konuluyor. Zamanın iktidarının Marko Paşa'yı telin etmek amacıyla düzenlediği Ankara mitinginde halk, iktidar gazetesini yakıyor. Derginin hedefini bulan mizahı, aranmasını ve halk tarafından tutulmasını sağlamıştır. Marko Paşa'nın 6. sayısı bir aradan sonra iktidar yanlıları tarafından çıkarılıyor aynı 6. sayıyı bir de Rıfat Ilgaz ve o sıra hapisten çıkan Aziz Nesin yayınlıyorlar. Birincisi hemen hiç satmıyor, diğeri herzamanki satışını tutturuyor. Tekparti iktidarlarına vuran Marko Paşa bu niteliği ile Demokrat Partiyi iktidara getiren güçlerden biri olmaktan kurtulamıyor.

1950 - 60 DÖNEMİ

1950 sonrası Marko Paşa mizahının bir benzeri olan «Karakedi» mizah dergisinin yayınlandığını görüyoruz. Başlığının altında «sulu» ibaresi yer alıyor «Ulus'un tersi». Karakedi de birkaç kez kapatılık yeni adlarla (Ah Karakedi vb.) yayınını sürdürmüştür. Karikatürcülerin anlaşamayıp ayrıldığı Karakedi, Paşa'ya çatmanın halk üzerinde etkisi kalmayınca da yayınına son vermiştir.

Cemal Nadir ile günlük gazeteye giren karikatür bu dönemde gazetelerin birinci sayfalarına iyice yerleşiyor, genel olarak politik, açık ve vurucu çizgilerle etkinliği artıyor. Karikatürcüler kendi sanatları ile ilgilenip araştırma ve incelemeler yapıyorlar. 1952'de Turhan Selçuk Yeni İstanbul gazetesinde karikatür sanatını inceleyen yazılar yazıyor. Karikatürün yeni bir sanat dalı olduğu savları ileri sürülüyor ve kalıcı olması gibi sorunlar ele alınıyor. 1950 mizahının ahlâk endişeleri yerine, insanın değişen dünya ile mücadelesini konu ettiği ileri sü-

rülüyor. Avrupa ve Amerikan karikatürleri yayınlanmaya başlıyor. Batı karikatürlerinin etkisi ile karikatürde arınma başlıyor, o güne kadar karikatürün altındaki yazıda beliren mizah öğesini daha çok çizgi üslenir oluyor. Karikatür, çizgi ile mizah yapma sanatı olarak niteleniyor. Yazısız karikatür yaygınlaşıyor ve ilk önemli ürünleri ortaya çıkıyor. Dünya karikatürünün bilinmesi ve gelişen baskı tekniği ile yeni bir tarz karikatür yaygınlık kazanıyor. Deve ve 41,5 adlı dergiler bir süre yayınlanıyor. Daha sonra «Tef» dergisi uzun süre yeni mizahın örneklerini veriyor. Bu dergide yeni kuşağın karikatürcüleri kadrolaşmaya başlıyor. Nuri Saran, Eflâtun Nuri'nin 1950 öncesi örnekledikleri yeni karikatür Nehar Tüblek, Altan Erbulak, Ali Ulvi'nin getirdiği biçim ve konu yenilikleri ile sürüyor. Turhan Selçuk biçim ve konu yenilikleri ile önemli bir aşama yapıyor ve yeni yetişen karikatürcüler üzerinde etkili oluyor. Sururi Gümen daha çok gazete sayfalarında vodvil mizahı yapıyor.

Semih Balçıoğlu'nun Cemal Nadir çizgisini devam ettirdiği, Yalçın Çetin, Sinan, Tonguç, Oğuz Aral'ın yeni tarzın örneklerini verdiği görülüyor. Altan Erbulak'la Oğuz Aral ilk resimli mizah romanına başlıyorlar.

Karikatürdeki harp, sulh, tarih baba vb. motifleri kaybolurken, İssız ada, çapkın v.b. konuları belirmeye başlıyor.

Daha sonra Türk karikatüründe önemli bir yeri olan «Dolmuş» dergisi yayın hayatına giriyor. Demokrat Partinin henüz sevildiği yıllarda muhalefete başlayan dergide karikatürcüler ustalaşmaya başlıyorlar. Yeni kuşak karikatürünün önemli örneklerini veriyorlar. Eflatun Nuri bu dergide kara mizahın en güzel çizgilerini çiziyor. Sert politik karikatürlerin yanısıra maga-

zin çizgilerinin de yer aldığı Dolmuş dergisi batı karikatürünün de seçme örneklerini sunuyor. Dolmuş'un yayınına son vermesinden sonra, Semih Balcıoğlu «Taş» dergisini, Turhan Selçuk da «Karikatür» dergisini çıkarıyorlar daha sonra satış azlığı dolayısiyle iki dergi birleşerek «Taş - Karikatür» adıyla yayına devam ediyor. CHP - DP çatışması karikatürlere bütün sertliği ile yansıyor. Bu arada Ulus gazetesinde çizen, Halim Büyükbulut çizgilerinden dolayı hapse giriyor. Ali Ulvi Ersoy yayınlanan «Uçtu uçtu» adlı karikatüründen dolayı aranıyor.

1961 ANAYASASI DÖNEMİ

27 mayıs hareketi ile beraber Türkiye'de yeni bir dönem başlıyor. Bu dönem karikatüründe kötü politikacılar, karaborsacılar, eski devrin kalıntılarına takılan adla kuyruklar, irtica, kara çarşaf, sakallı din adamları konu olarak bol bol işleniyor. Düşürülen iktidarın başı ile ilgili karikatürler yayınlanmaya devam ediyor. Daha önce basının kısıtlanması ve yapılan baskılarla ilgilenmeyen ve zamanın başbakanını tutan Akbaba dergisinden ve sahibinden «Ülke» dergisinde hesap soruluyor. Örtülü ödenek'ten Yusuf Ziya Ortaç'ın yardım gördüğü açıklanıyor. 27 mayıstan sonra devrik iktidarın başına en çok saldıran yine Akbaba dergisi oluyor. Bu arada ikinci kez «Tef» dergisi, eski kadrosu ile yeniden çıkarılıyor, o da eski iktidara vuruyor ama etkisi uzun sürmüyor ve kapanıyor. Karikatürlerde politikacılara ve kuyruklara çatılmaya devam edildiği görülüyor fakat fazla etkili olamıyor. Çoğalan yayınlar, değişen konular ve 27 mayıs'ın getirdiği kısmî özgürlük ortamında, birinci sayfa karikatürlerinin aktüelliği okuyucu istemini karşılayamaz oluyor. Bu arada ga-

zete patronları da kendi çıkarları gereği birinci sayfa karikatürünü gereksiz buluyorlar ve karikatür, gazetelerin birinci sayfalarından yavaş yavaş silinmeye başlıyor.

Aziz Nesin, eski «Eşek» ve «Marko Paşa» anlayışının devamı sayılabilecek «Zübük» dergisini çıkarıyor. Bir süre yayınlanan Zübük umulan etkiyi yapmıyor. Bu dönemde çizilen, iktidarı eleştiren karikatürler daha önce olduğu gibi vurucu olamıyor tam tersine iktidarların bir anlamda reklamı gibi kalıyor.

Bu arada Aziz Nesin'in daha çok genç çizerlerin eserlerini yayınlayarak yönettiği «Ustura» dergisi bir süre başarılı yayın yapıyor.

Bütün ülkede gelişen devrimci görüşler karikatürlerde de yansıyor. Grevler, İşçi - işveren ilişkileri, sınıf çelişkileri emperyalizm konuları işlenmeye başlıyor, «yürüyenler» karikatürün konularından biri oluyor, giderek birçok çizer aynı konuları işlemeye başlıyor. Gazete patronlarının kovduğu karikatürün, duvarlarda afiş olduğu görülüyor. Gazetelerde ise bedava tarafından ilgisiz yabancı karikatürler boy göstermeye devam ediyor. Bu dönemde çizilen karikatürlerin en önemli özelliği halkın çıkarını savunması ve sömürücülere kesin karşı çıkmasının yanısıra eski etkinliğini ve aranırlılığını sürdürememesidir.

1970 SONRASI

1970 sonrası karikatürde yeni kıpırdanmalar başlıyor. Karikatürcüler, bir dernek kurarak birleşiyorlar. Diyojen'in yayınlanmasından 100 yıl sonra 1970'de büyük bir sergi açarak Türk karikatürünün 100. yılını kutluyorlar ve sergiyi her yıl tekrarlıyorlar. Karikatür ve mizah sanatının sorunlarına ve tarihine ilgi duyuluyor,

araştırma ve incelemeler, toplu albümler yayınlanmaya başlıyor. (Bu yazı da Ferit Öngören'in karikatür tarihi ile ilgili araştırmalarından yararlanılarak hazırlanmıştır.)

Toplumdaki dünya görüşlerinin çoğalması ve netlik kazanması sonucu hiciv anlamını bir ölçüde yitirmeye başlıyor. Hiciv'in temelinde ortak akid vardır ve hiciv ortak akid'den cayana yönelir. Oysa akde uymadığı söylenenler artık akdi yadsımaktadırlar. Pahalılığı yaratanların hicvi, pahalılık refah belirtisidir savı karşısında etkisini kaybediyor, tersine onların bir anlamda reklamı oluyor. Hiciv, çıkar gruplarının kendi içlerinde birbirlerine karşı işlerlik kazanıyor.

Bu arada yeniden «Eşek», Marko Paşa», «Zübük» geleneğinin anlayışı ile yeni dergilerin yayınlanmaya başladığı görülüyor. «Salata», «Gırgır» bu anlayışın örneklerini veriyor ve 60 000 gibi tirajlara ulaşıyor. Öte yandan Akbaba dergisinin satışında düşme göze çarpıyor.

Bu koşularda birçok karikatürcü değerlerini batıda denemeye başlamışlar ve birçok başarı elde etmişlerdir. Hemen hemen dışarda düzenlenen bütün yarışmalarda ilk üç dereceyi Türk karikatürcüleri paylaşmaktadırlar.

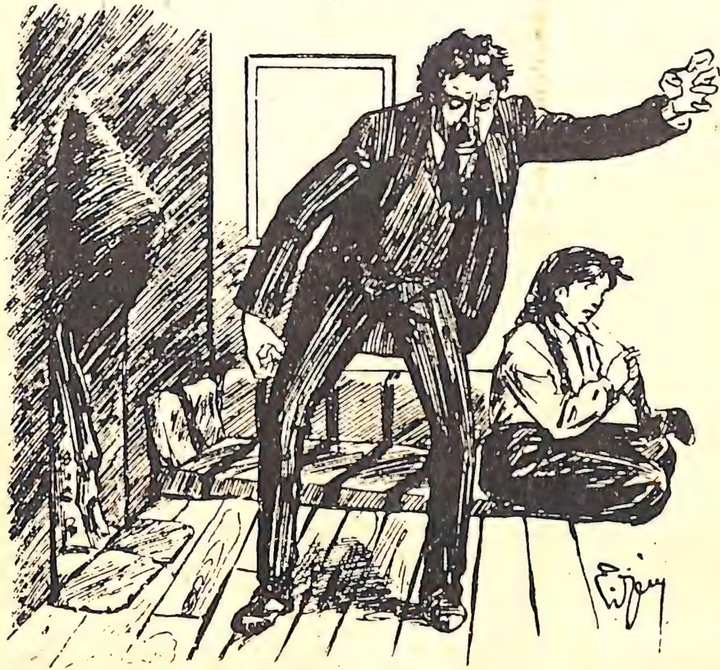
SONUÇ

Türk karikatürü bugün yüz yılık birikimin getirdiği zengin deneylerden yararlanarak, halkın sorunlarını, çıkarlarını keskin diliyle, açık ve vurucu biçimde yepyeni bir anlayışla ve zaman zaman kopan bağlarını tekrar onararak savunabilmenin ve halk düşmanlarına her zaman olduğu gibi karşı çıkmanın yeni yollarını, daha kalıcı olmanın ve yerliliğinden ötürü evrenselleşmenin sırlarını da çözerek, araştırmakta, bulmaya çalışmaktadır.

Diyojen'in kapatılmasına ve Teodor Kasap'ın üç buçuk yıl mahkûmiyetine sebep olan karikatür.

«Matbuat kanun dairesinde serbesttir!...»

— Ah alçaklar, ah mürteciler, namussuzlar, hamiyetsizler!..

— Elâleme neden böyle fena sözler söylüyorsun?

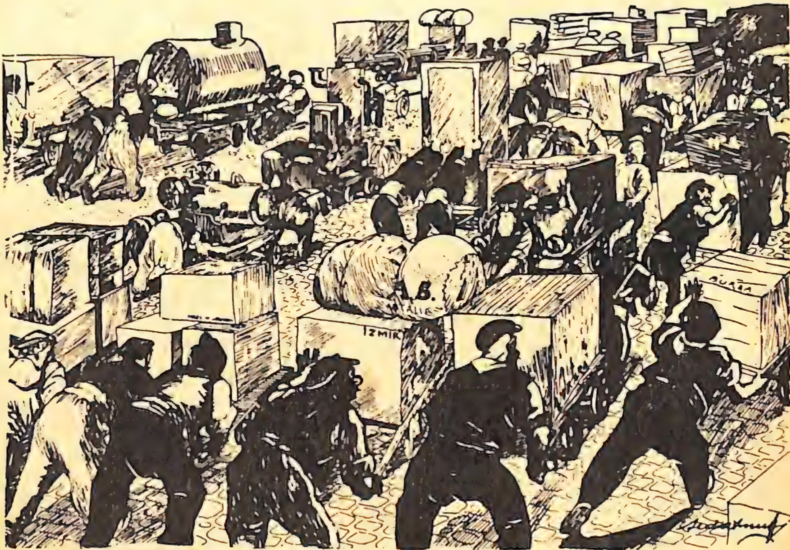
— Senin aklın ermez, başkalarına böyle demesem, kendimin hamiyetli olduğumu herkes nasıl bilecek?

Sedat Simavi

— Arkadaş, ben iyi anlamam ama sen galiba gazeteyi ters tutuyorsun.
— Ben okumuyorum yalnız resmine bakıyorum.
(Türk sözü, Nu. 3, 24.4.1330[1914]

Sedat Nuri İleri

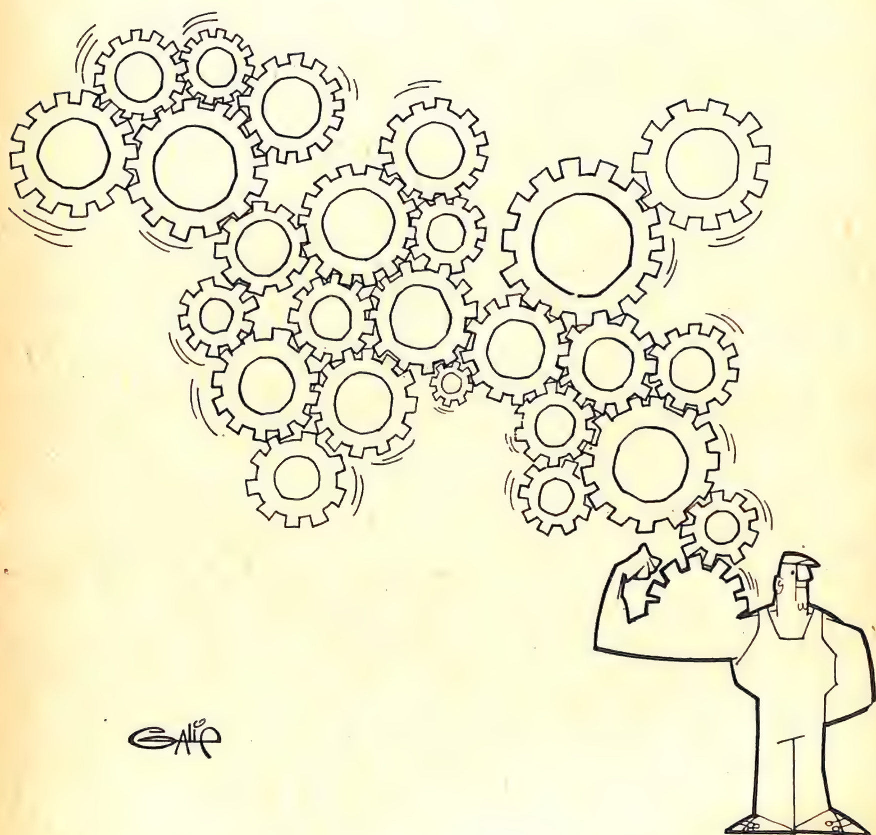
— Hele şükür, medenî vesaiti nakliyeye kavuştuk!»

Cemal Nadir

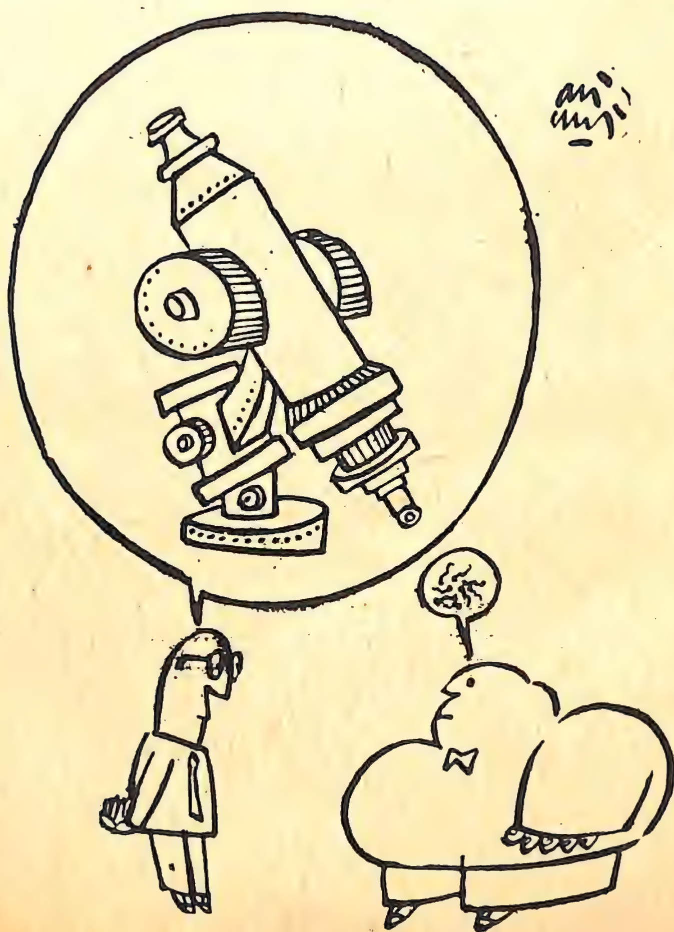

Unutulan yıllar!.. 9/12/1944

Ali Galip Altunçul

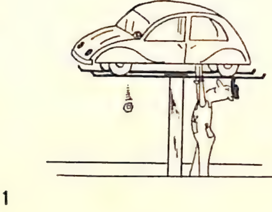
Ali Ulvi Ersoy

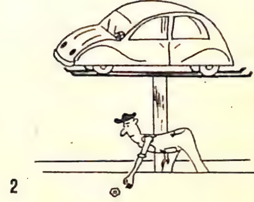
Altan Erbulak

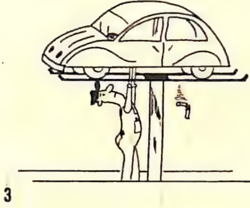
Attila Pekdemir

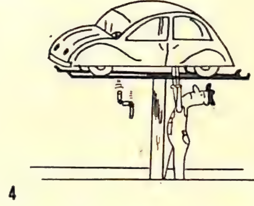
1

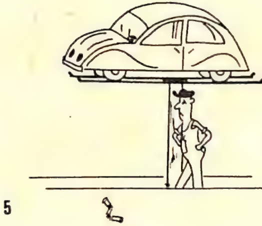
2

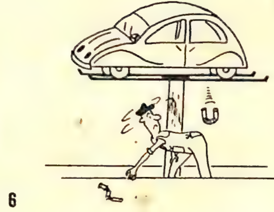
3

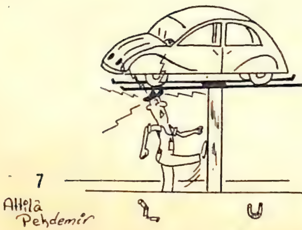
4

5

6

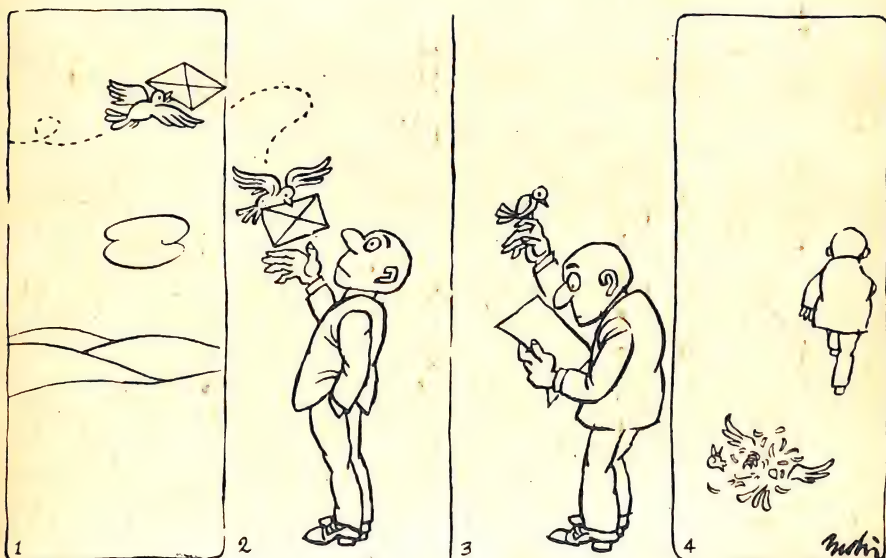

7

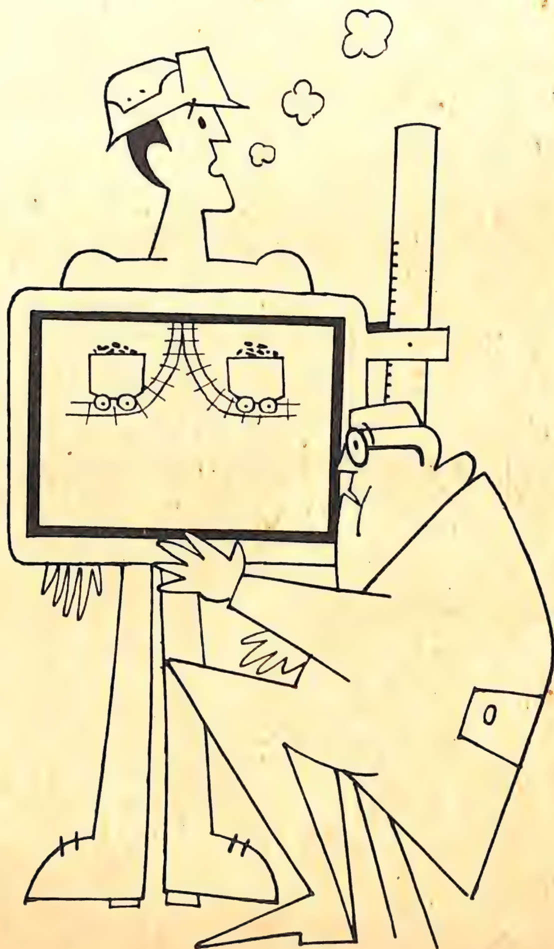

8

Bedri Koraman

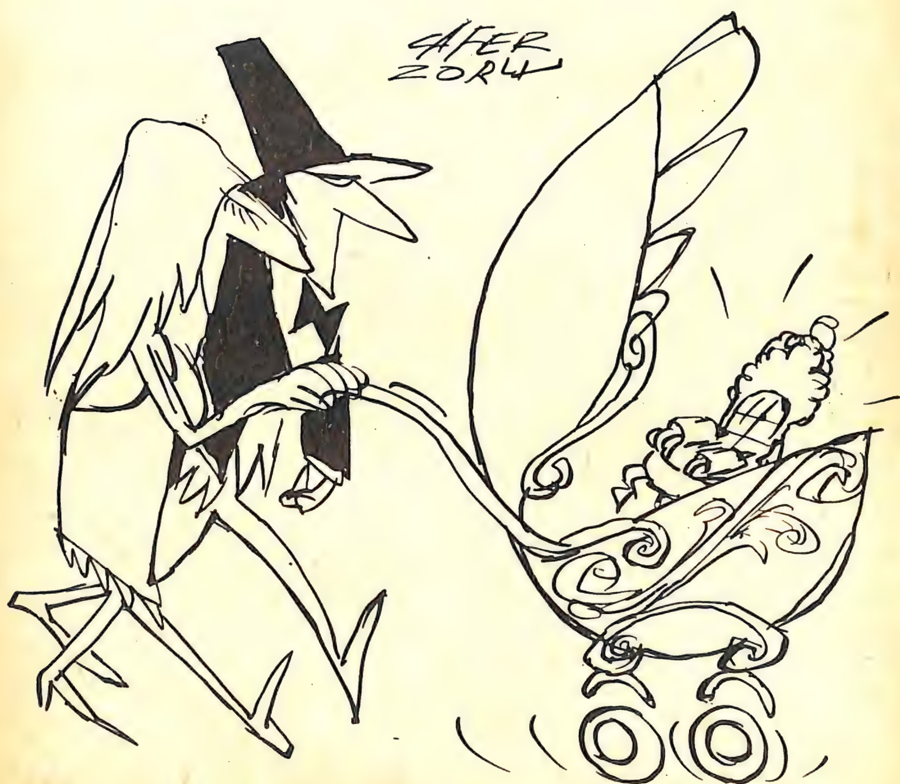
Burhan Solukçu

Bülent Arabacı

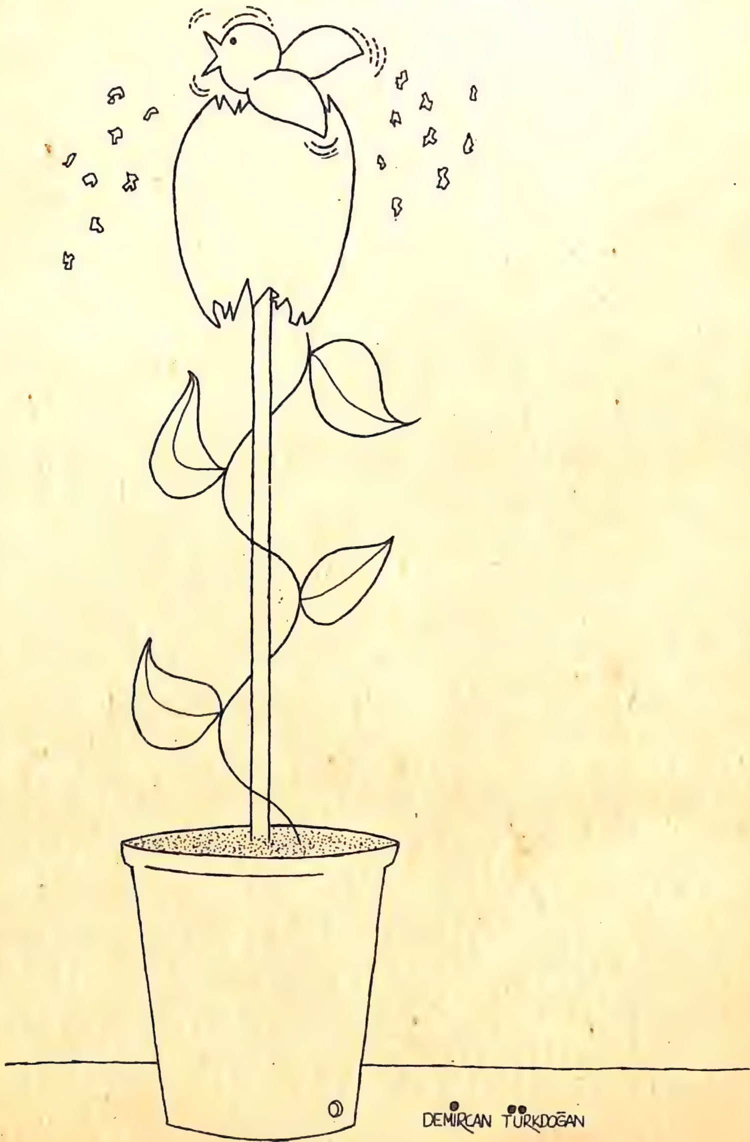
Cafer Zorlu

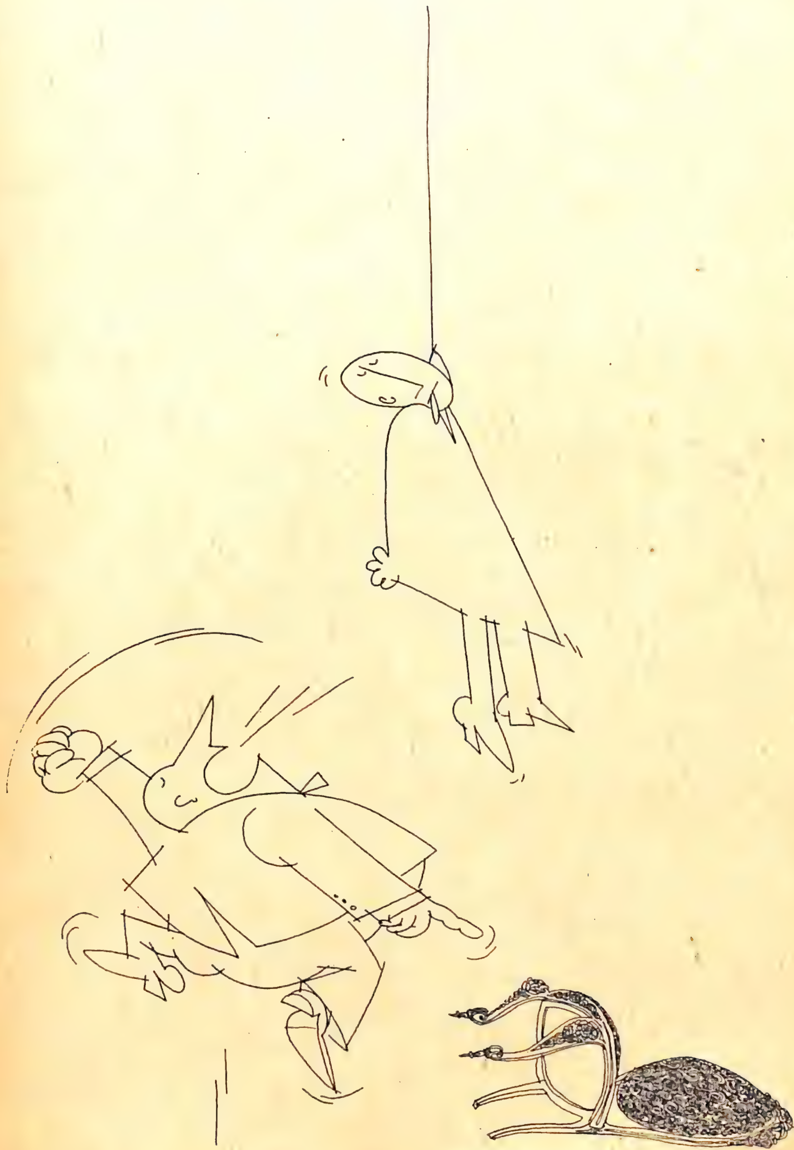
Cavit Çevikus

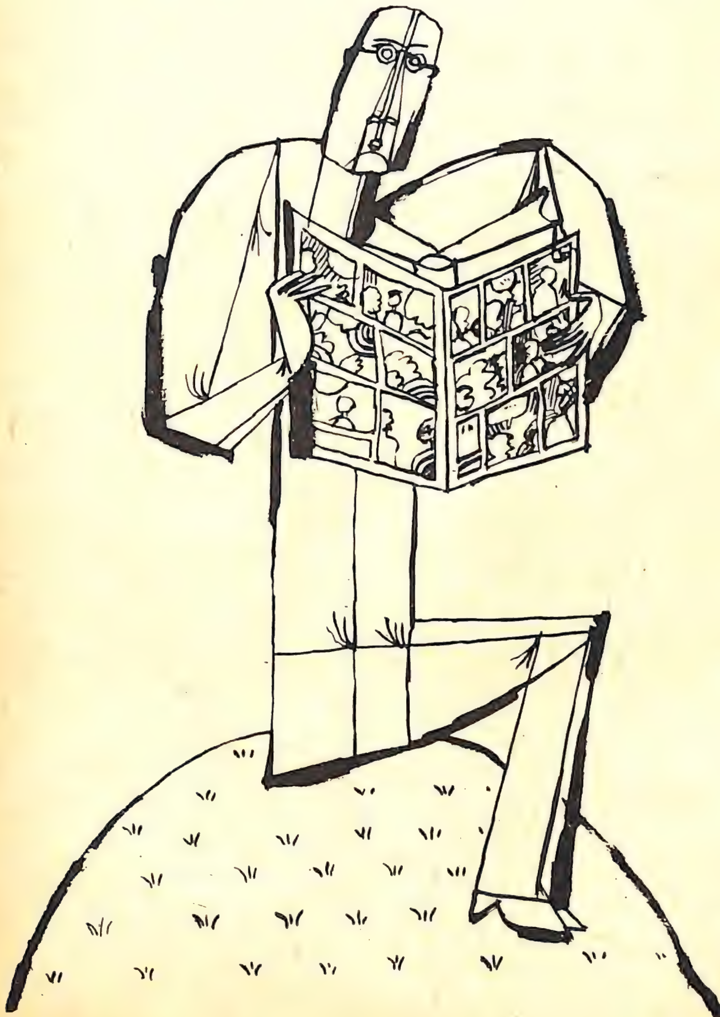
Demircan Türkdoğan

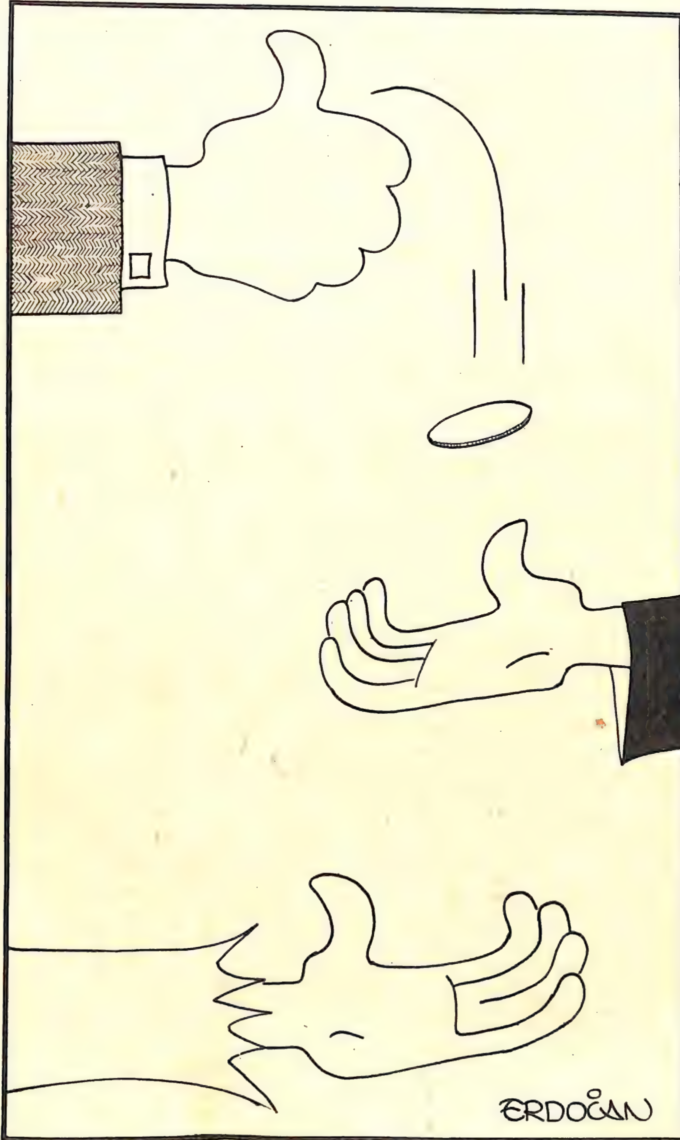
Eflatun Nuri Erkoç

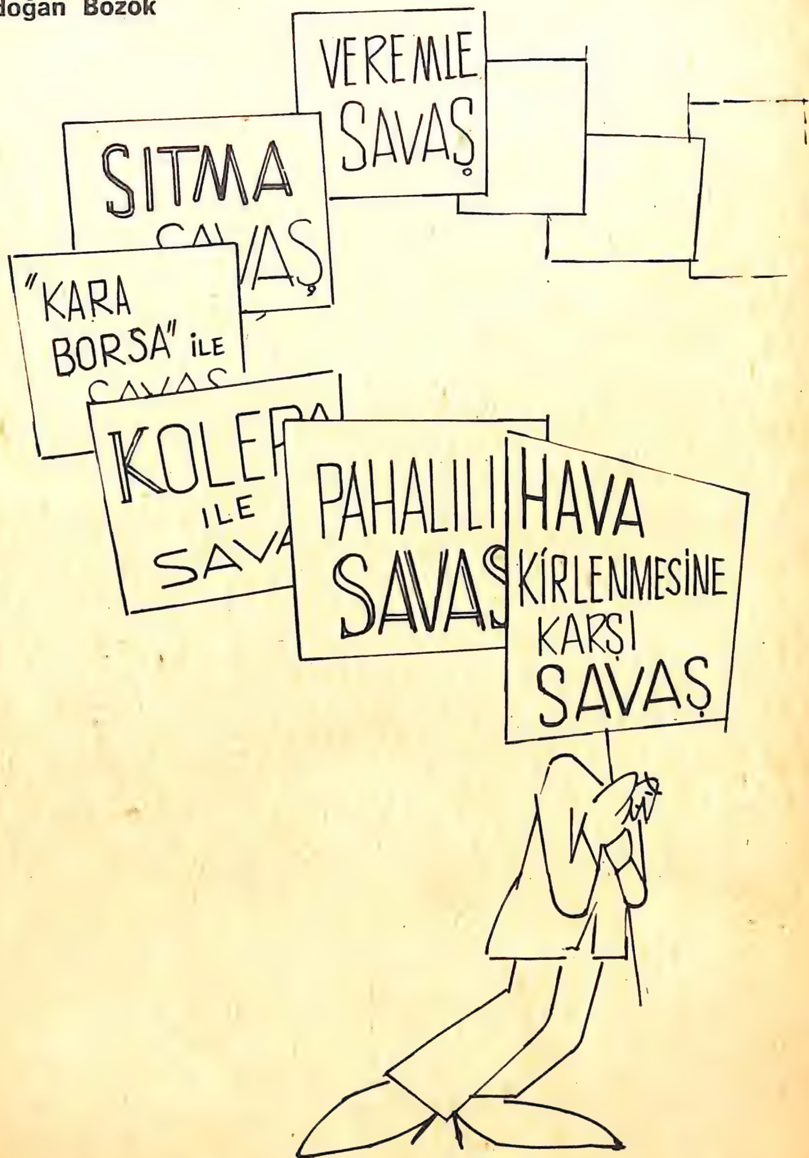
Engin Ergönültaş

Erdoğan Başol

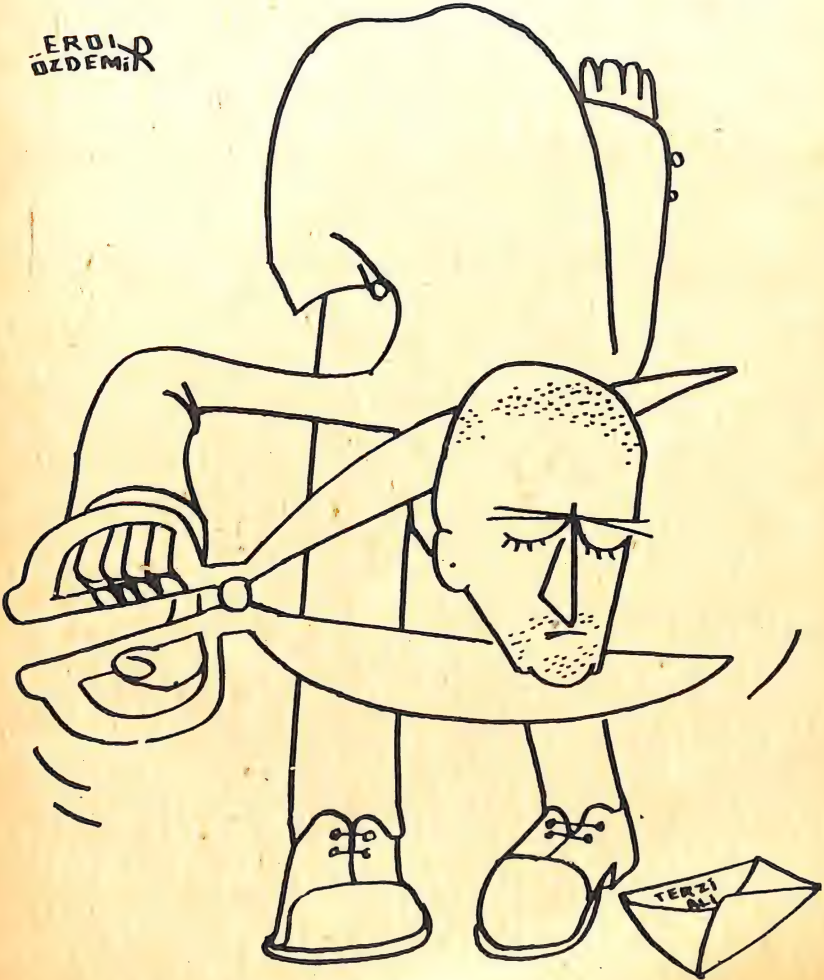

Erdoğan Bozok

YORGUN SAVAŞCI

Erol Özdemir

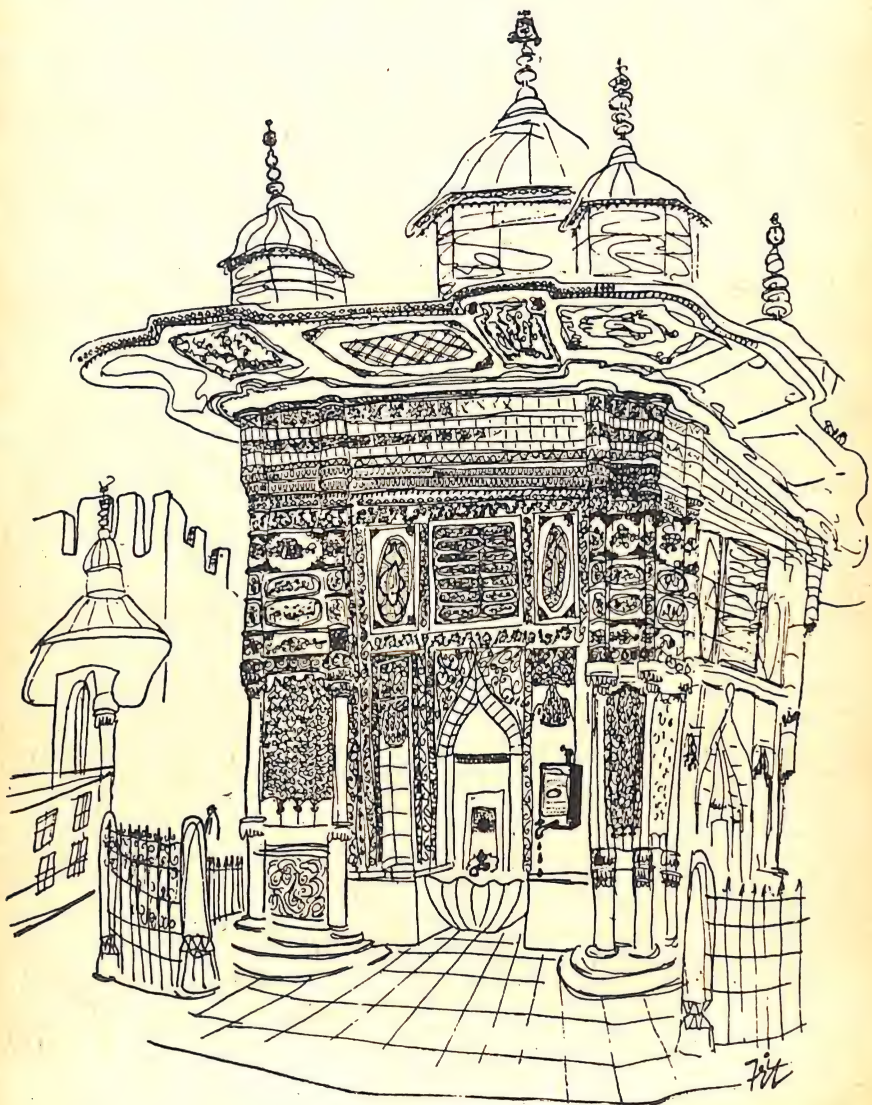

Faruk Özkurt

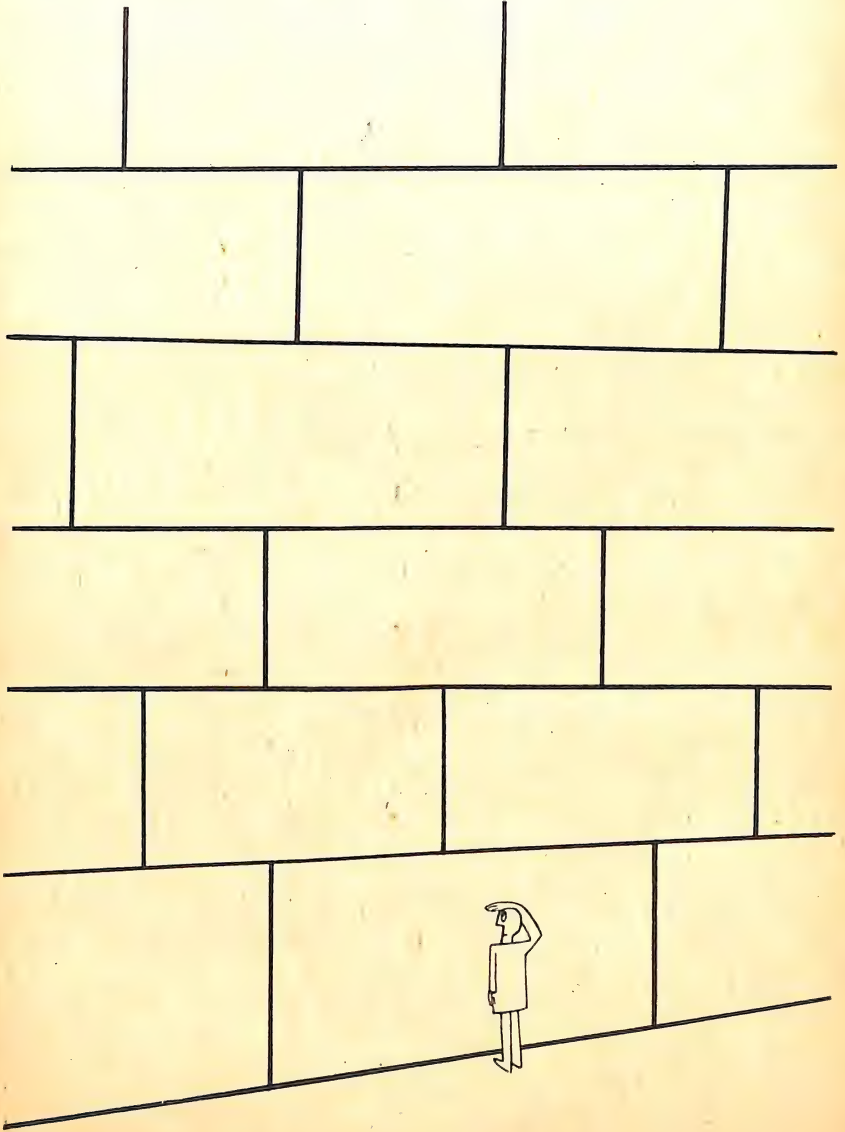

Ferit Öngören

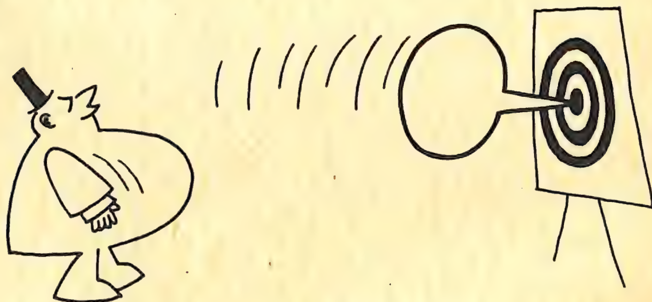
Ferruh Doğan

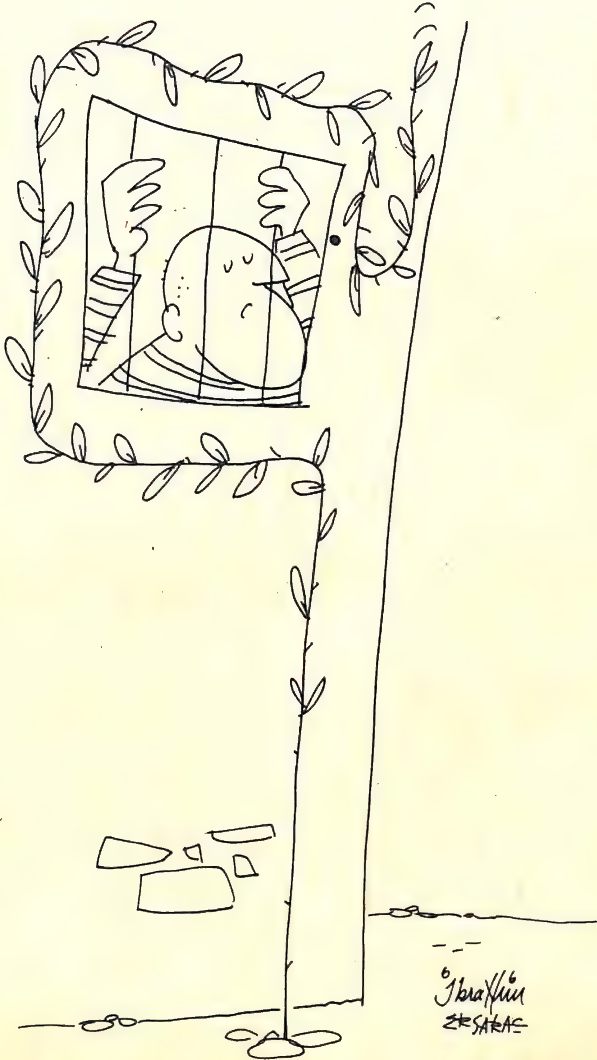
Haldun Ulusoy

İbrahim Ersaraç

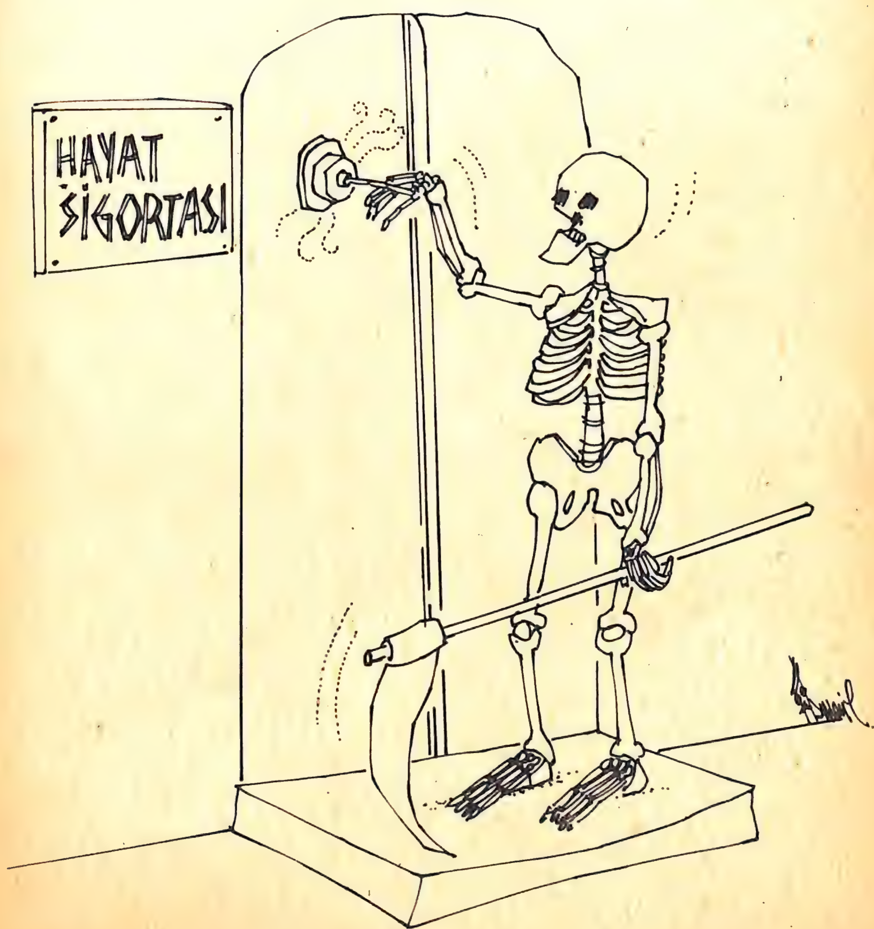

İbrahim Tapa

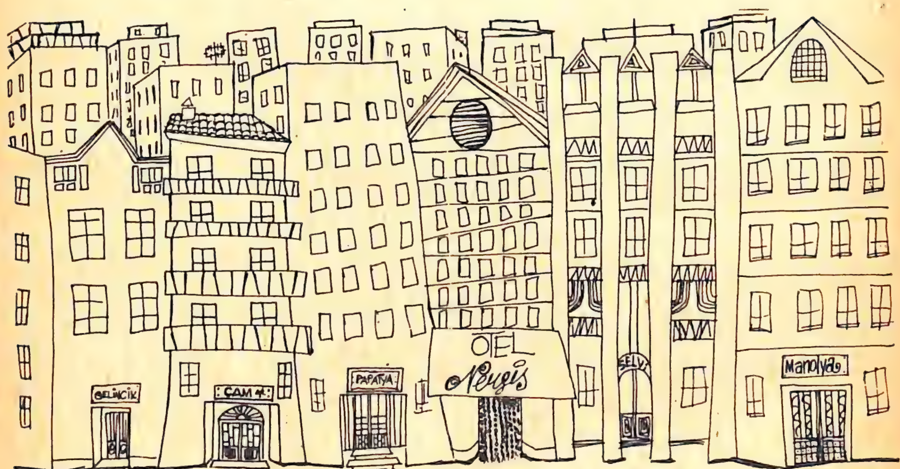

tapa

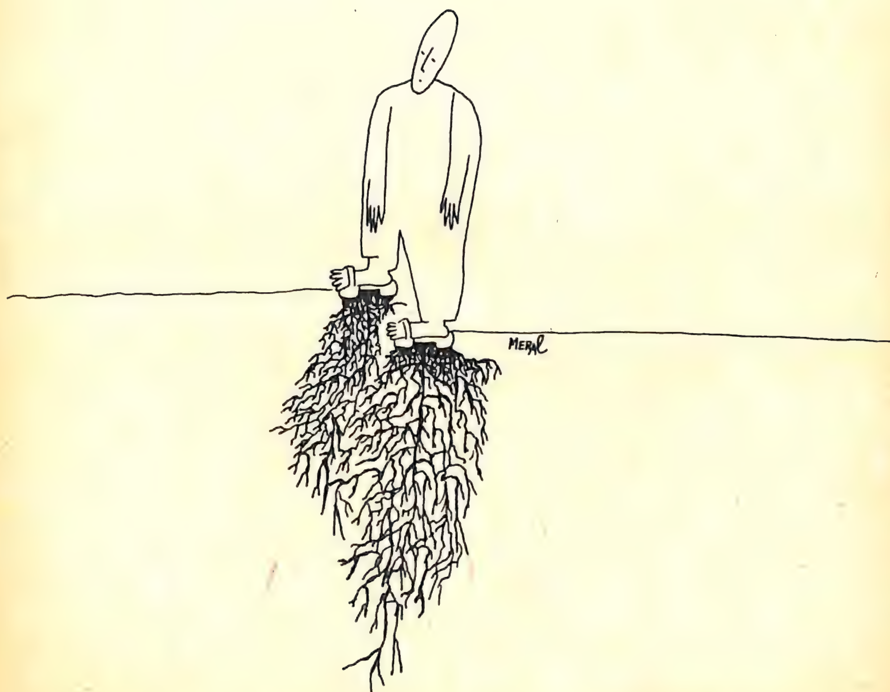
İsmail Biret

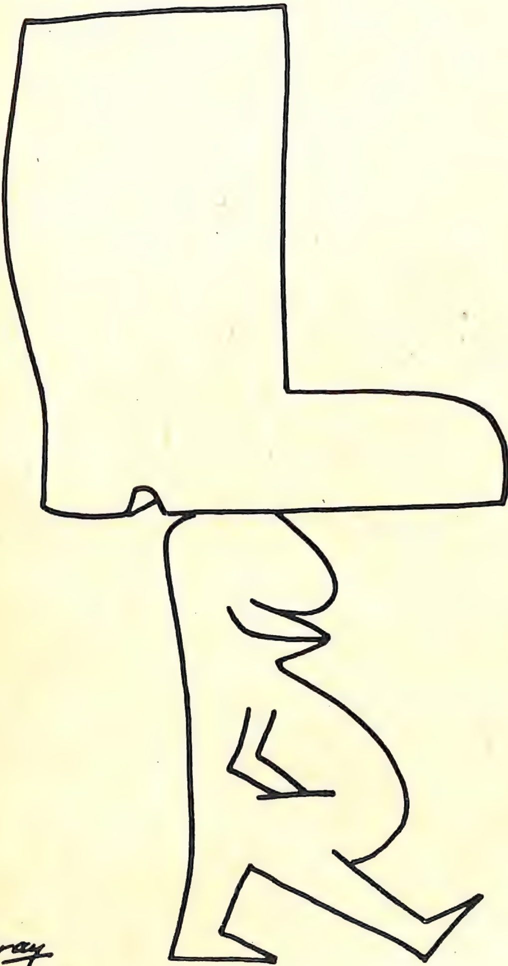
Mesut Yavuz

Meral Simer

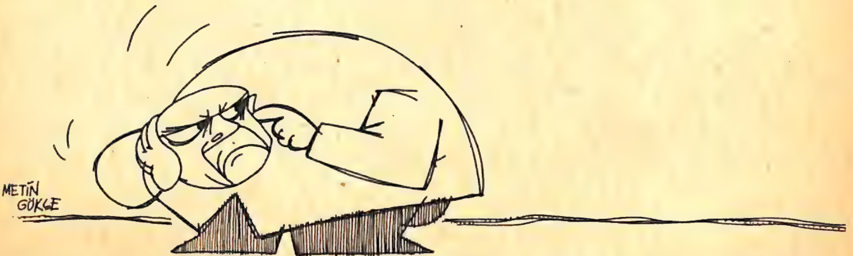

Meray Ülgen

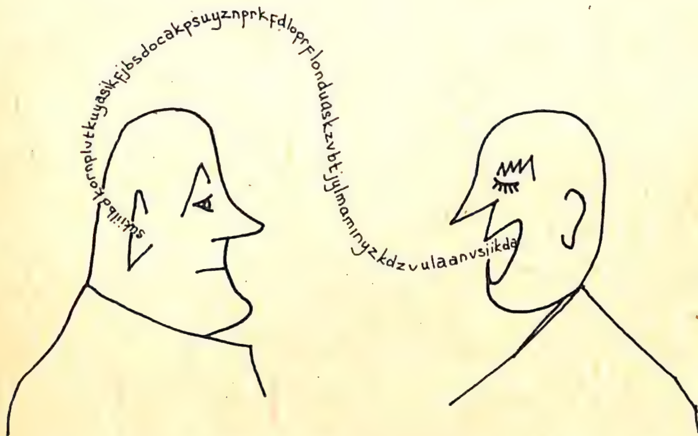

Metin Gökçe

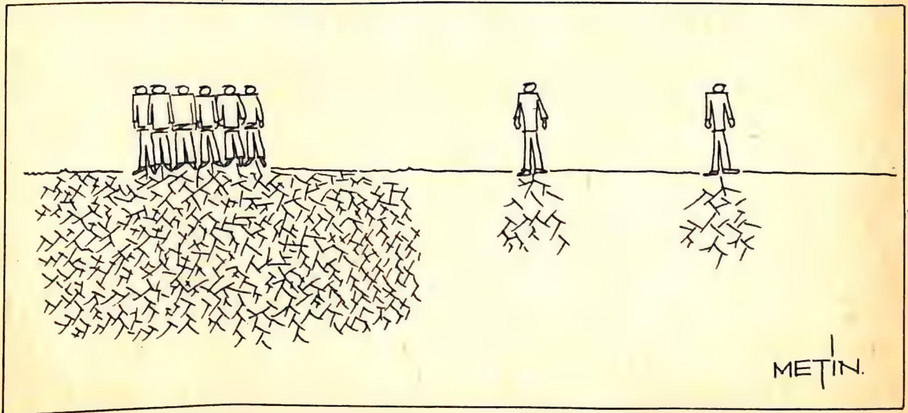

Metin İspir

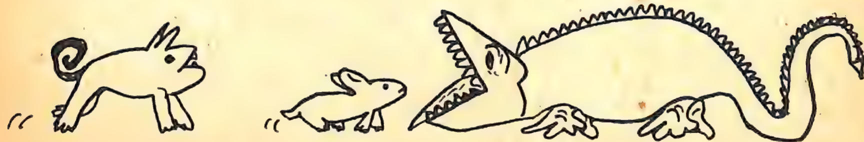
Metin Peker

Metin Şanlı

Muammer Karaca

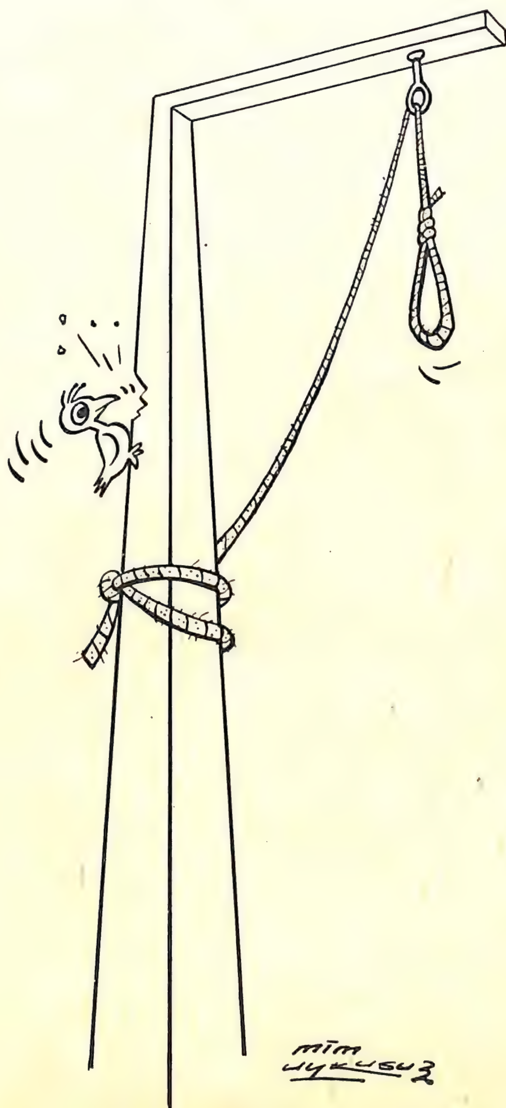

MUAMMER KARACA.

Mustafa Eremektar

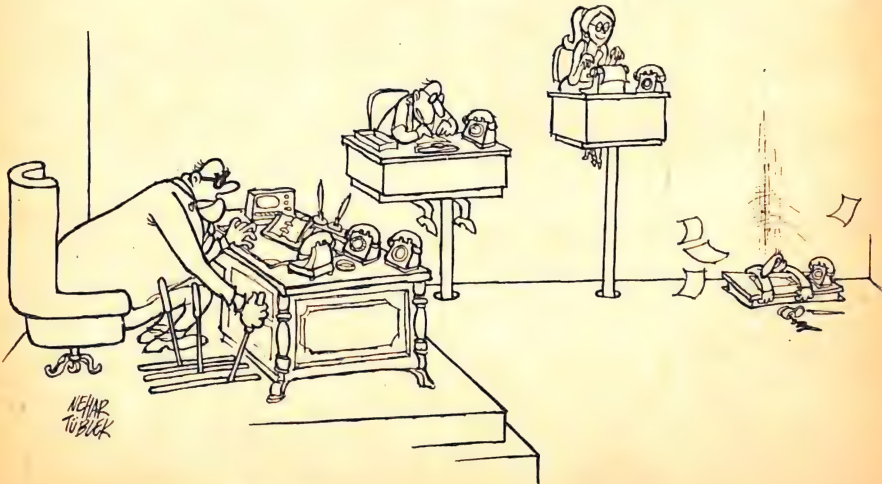
Mustafa Uykusuz

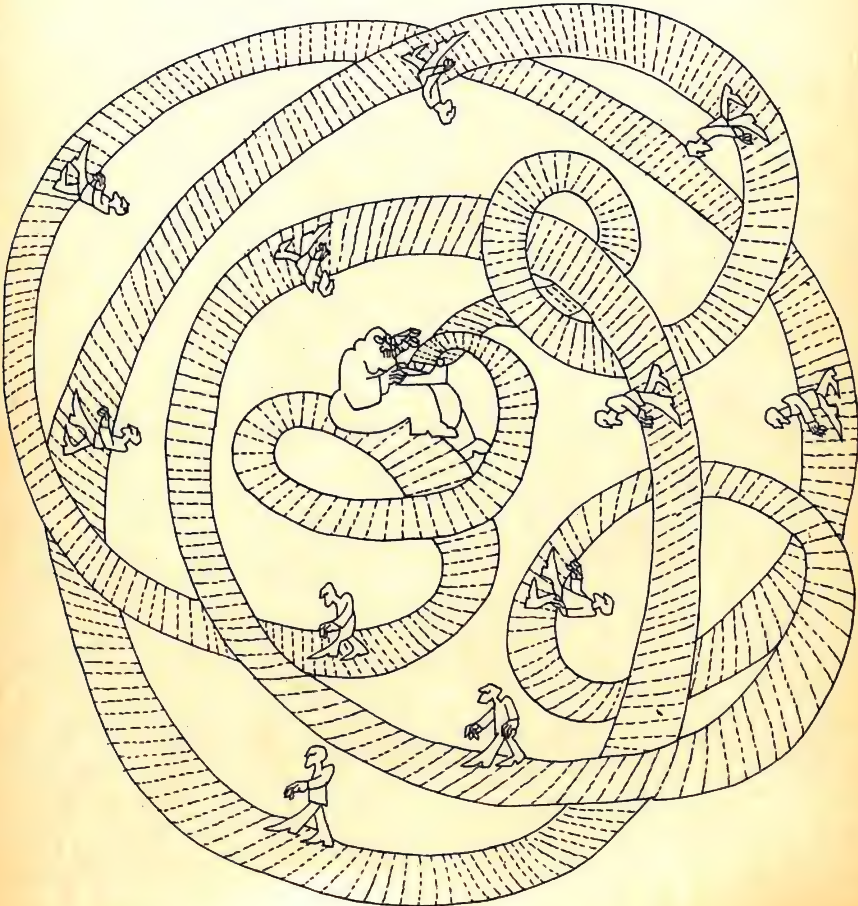
Nadir Utkan

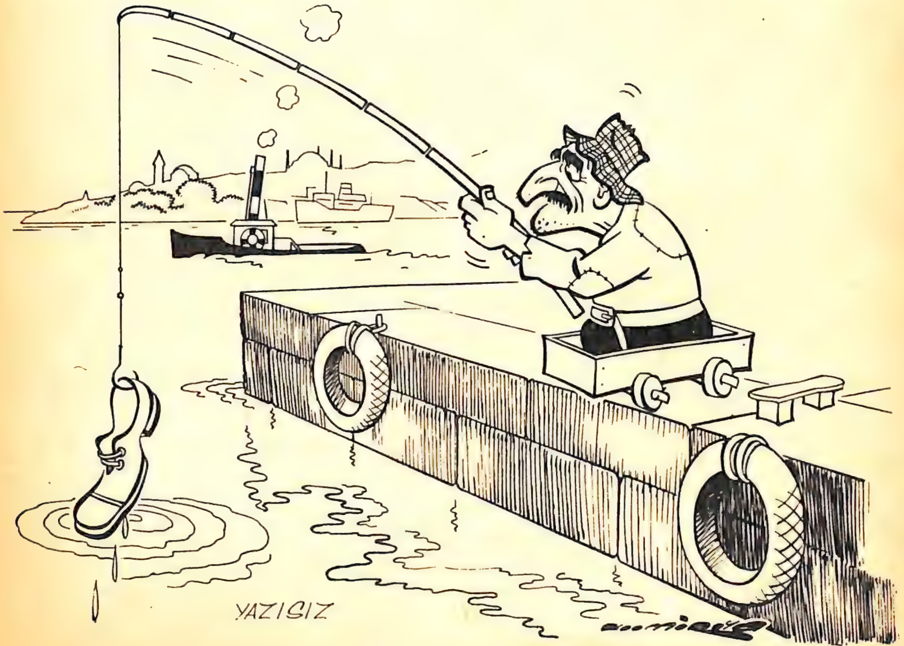
Nehar Tüblek

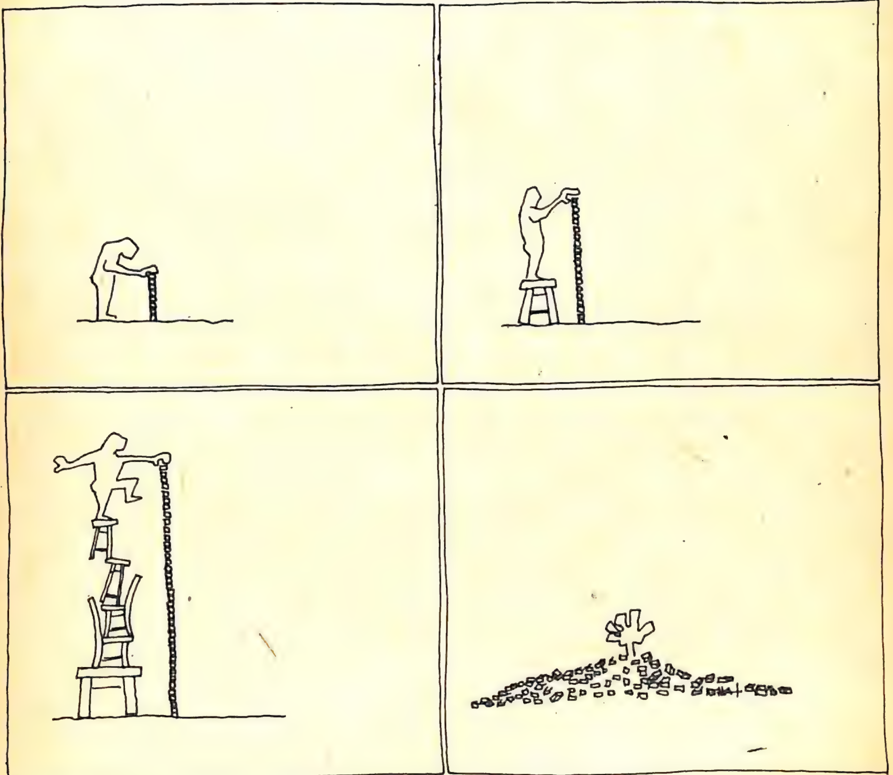
Nezih Danyal

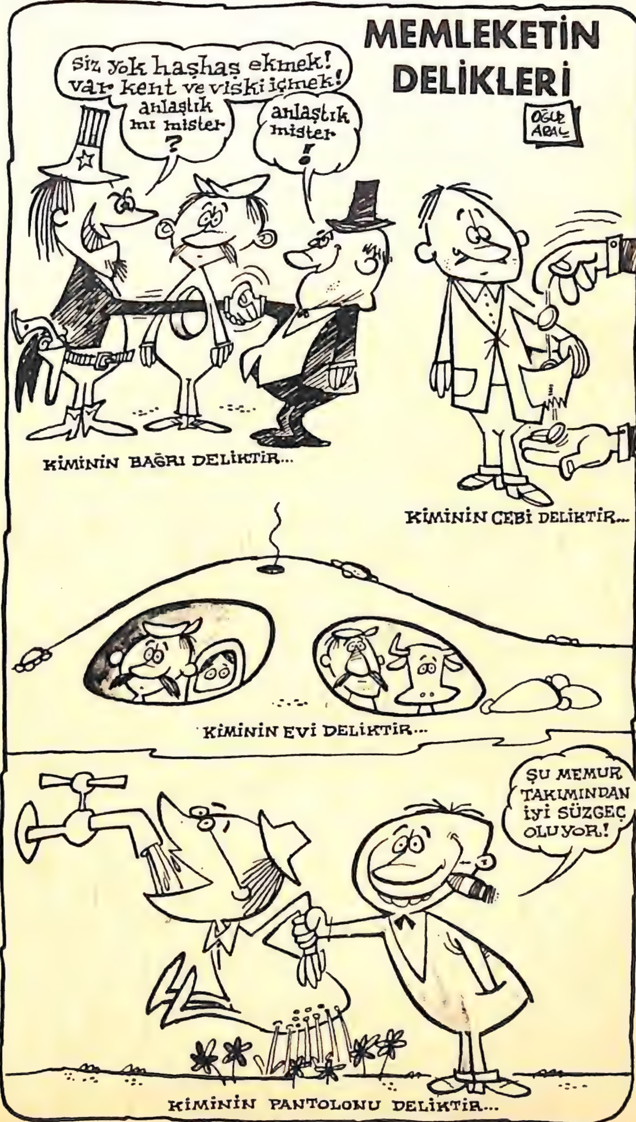
Necmi Rıza Ayça

Nihat Fındıklı

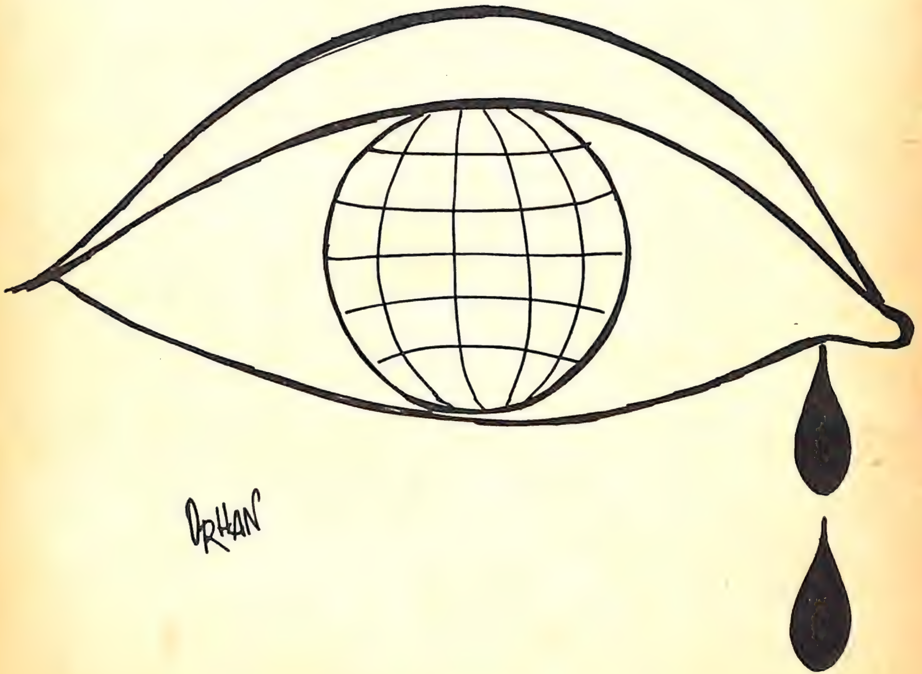
Oğuz Aral

MEMLEKETİN DELİKLERİ
OĞUZ ARAL
Siz yok haşhaş ekmek! var kent ve viski içmek!
anlaştık mı mister ?
anlaştık mister !
KİMİNİN BAĞRI DELİKTİR...
KİMİNİN CEBİ DELİKTİR...
KİMİNİN EVİ DELİKTİR...
ŞU MEMUR TAKIMINDAN İYİ SÜZGEÇ OLUYOR!
KİMİNİN PANTOLONU DELİKTİR...

Orhan Enez

Orhan Önal

Orhan Özdemir

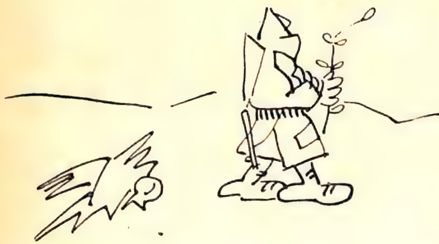

1

2

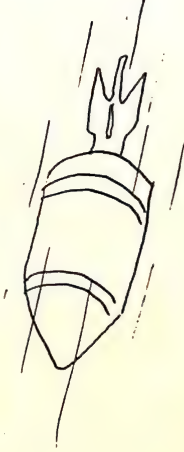

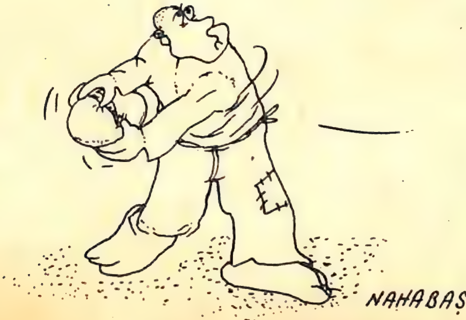
4

ORHAN ÖZDEMİR

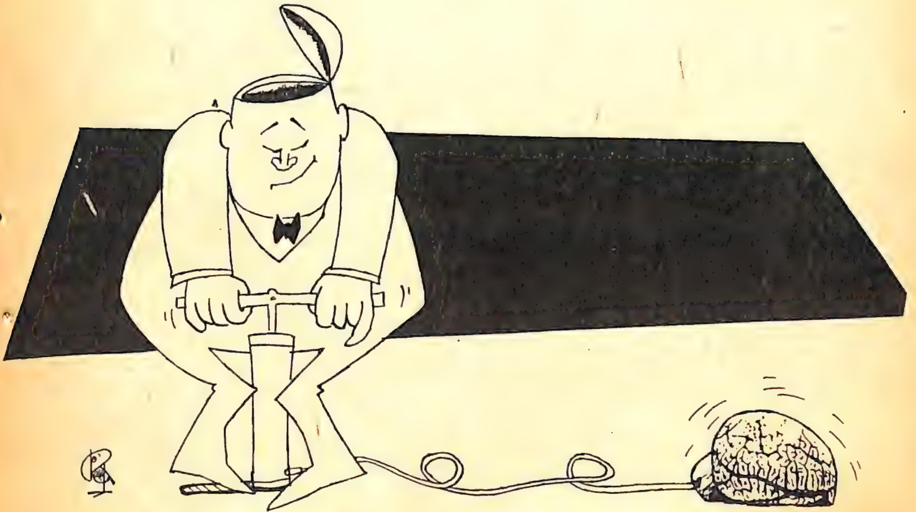
3

Polat Nahabaş

Raşit Yakalı

Rauf Ulukut

Sinemada
1973 OSCAR olayı

Kritik

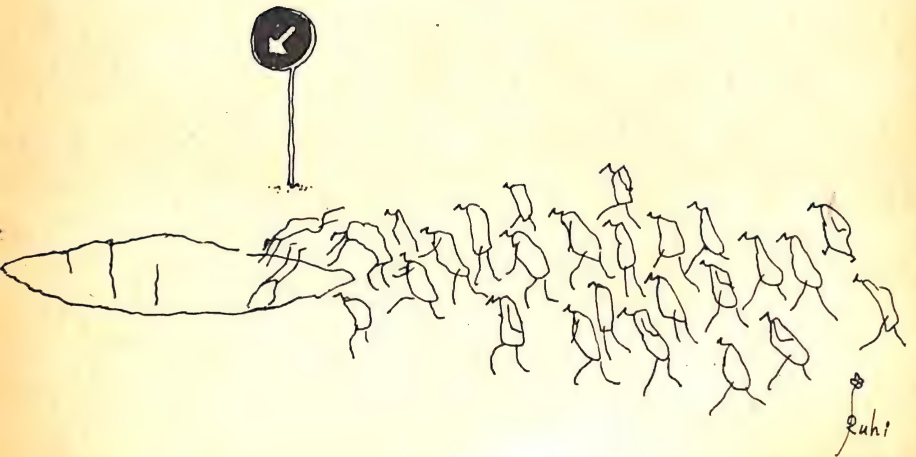

Politik

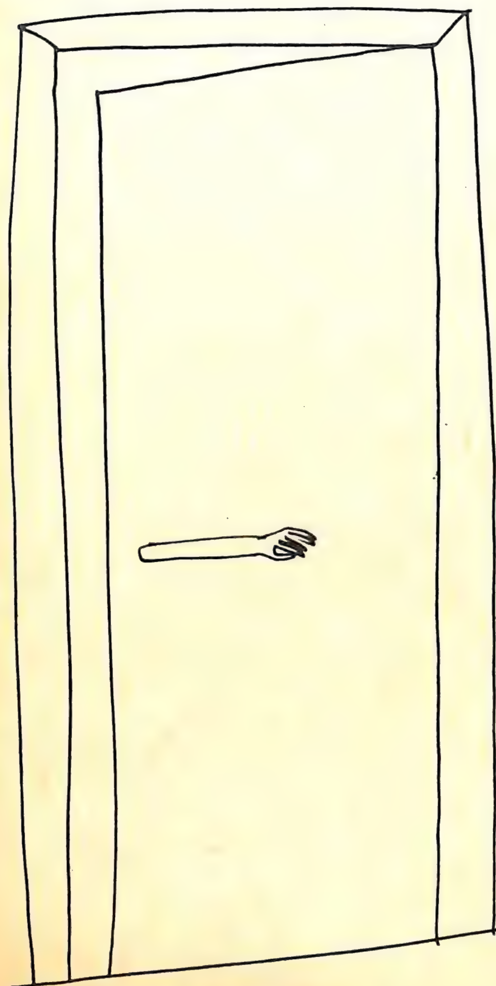

Dramatik

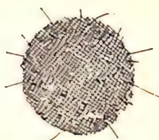
Ruhi Görüney

Sami Caner

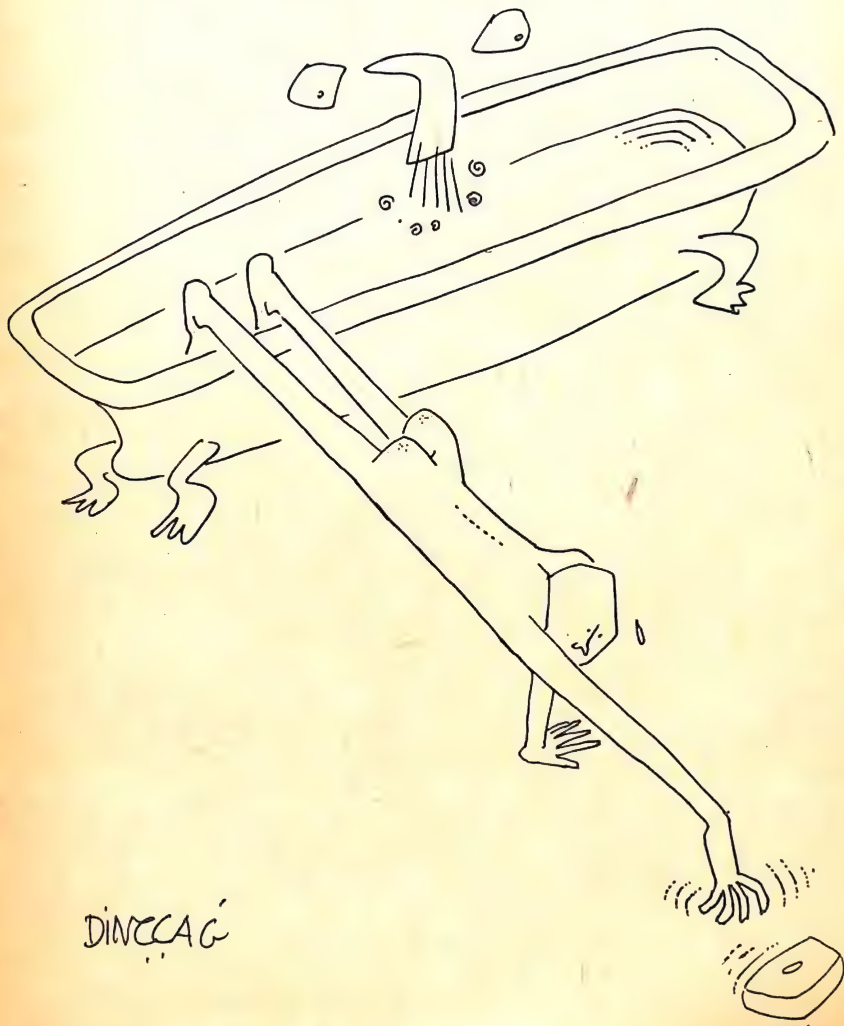
Semih Balcıoğlu

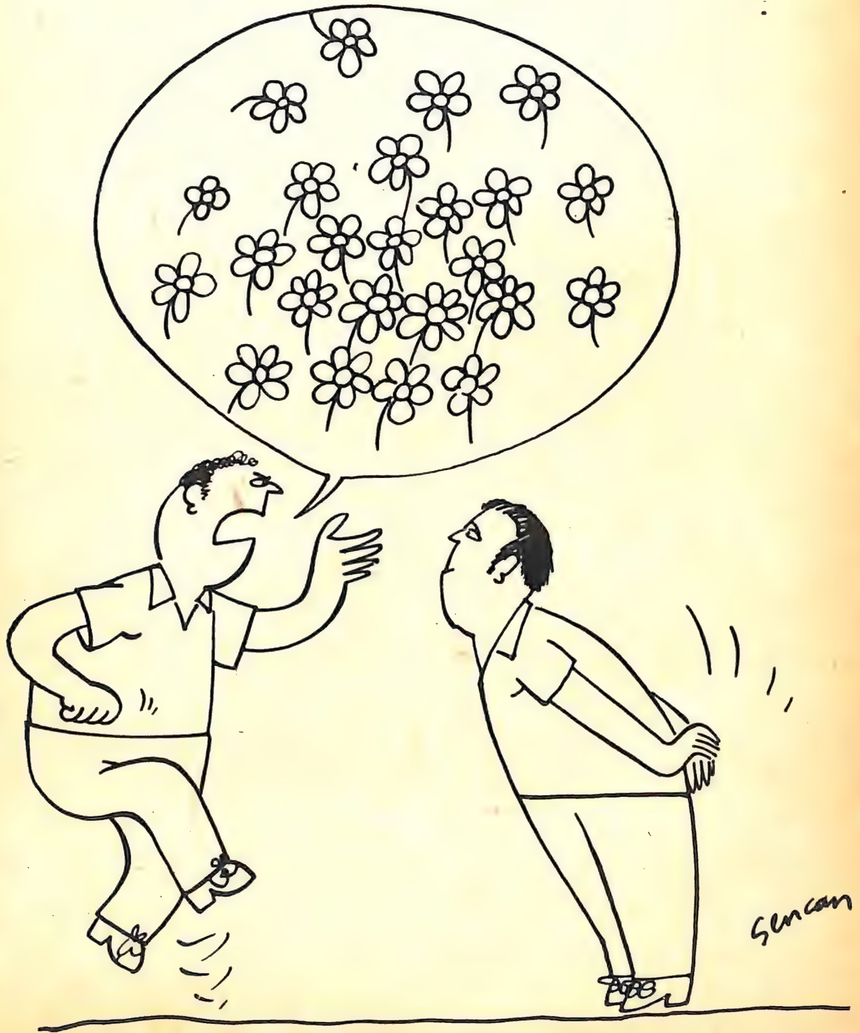
Suha Bulut

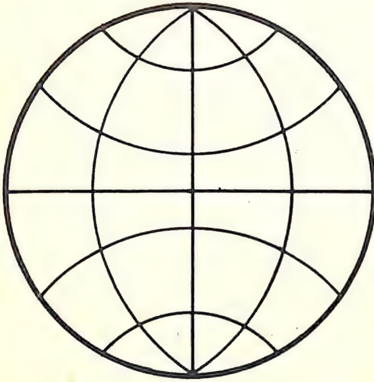
Şadi Dinççağ

Şencan Güngör

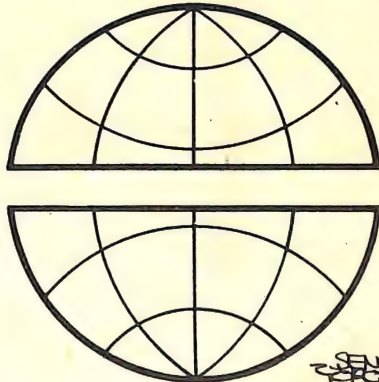
Şenol Yorozlu

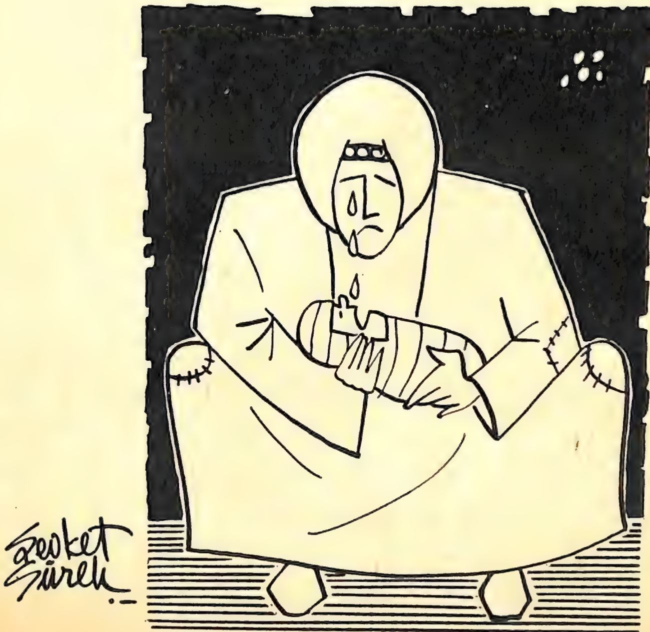
1.

2.

Şevket Sürek

Tan Oral

tAN

Tekin Aral

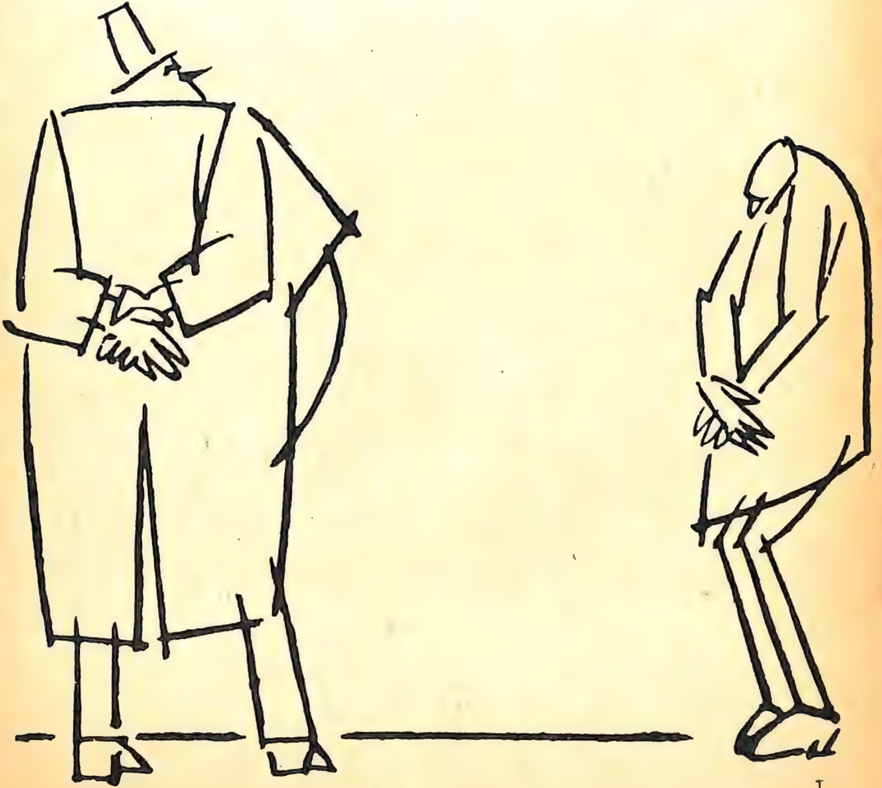
BU TOPRAKLAR SANA...
TALU
BU DA KALDI HASAN'A
DEMİREL
FEYZİOĞLU
Tekin

Tonguç Yaşar

TONGUÇ

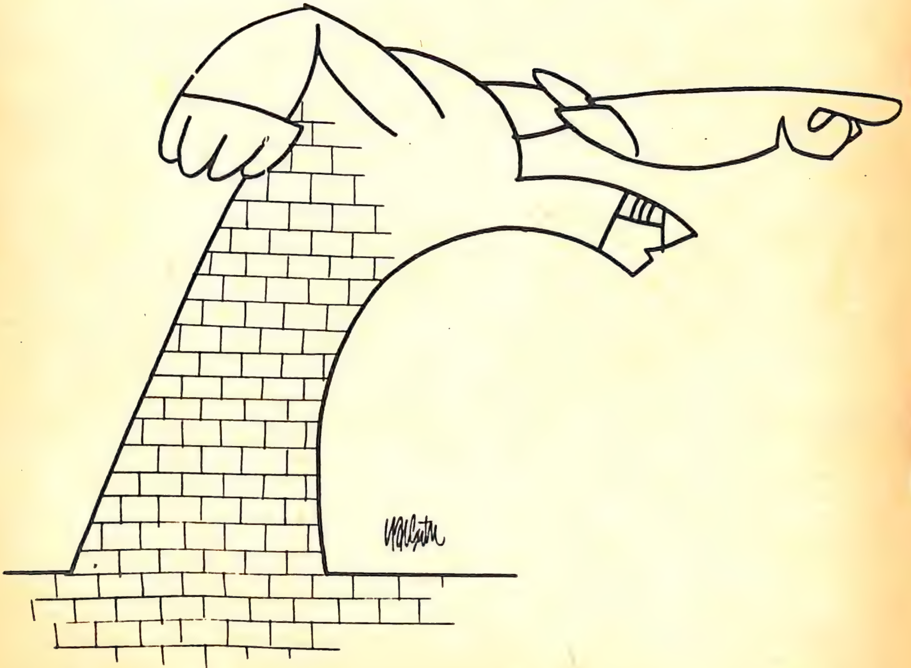
Turhan Selçuk

Veysel Donbaz

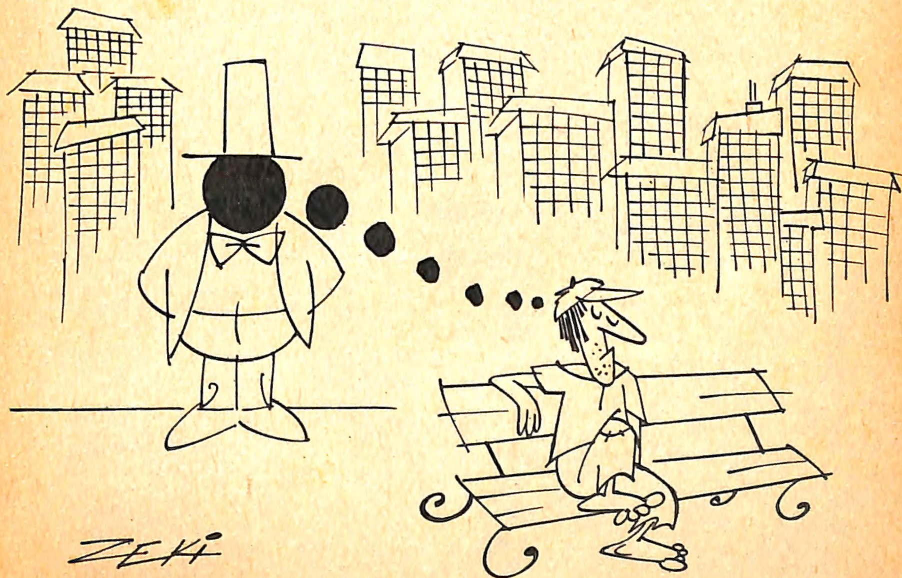
Yalçın Çetin

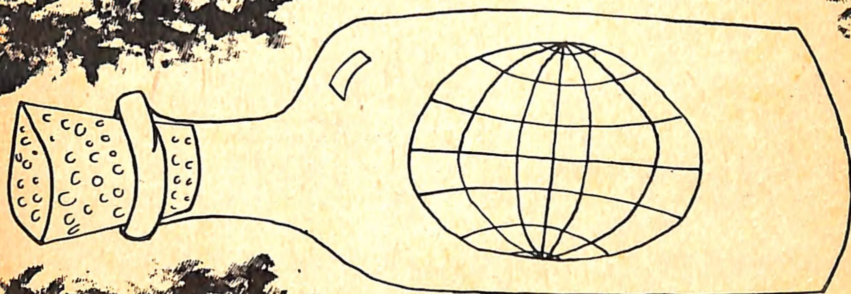
Yurdaer Kalaycı

Zeki Beyner

Zeki Bikmen

bu kitabın hazırlanmasına değerli katkıları olan Hürriyet gazetesine teşekkür ederiz.

K.D.

biz de çizdik

Ali Galip Altunçul
Ali Ulvi Ersoy
Altan Erbulak
Attila Pekdemir
Bedri Koraman
Burhan Solukçu
Bülent Arabacı
Cafer Zorlu
Cavit Çevikus
Demircan Türkdoğan
Eflatun Nuri Erkoç
Engin Ergönültaş
Erdoğan Başol
Erdoğan Bozok
Erol Özdemir
Faruk Özkurt
Ferit Öngören
Ferruh Doğan
Haldun Ulusoy
İbrahim Ersaraç
İbrahim Tapa
İsmail Biret
Meral Simer
Meray Ülgen
Mesut Yavuz
Metin Gökçe
Metin İspir
Metin Peker
Metin Şanlı
Muammer Karaca
Mustafa Eremektar
Mustafa Uykusuz
Nadir Utkan
Nehar Tüblek
Nezih Danyal
Necmi Rıza Ayça
Nihat Fındıklı
Oğuz Aral
Orhan Enez
Orhan Önal
Orhan Özdemir
Polat Nahabaş
Raşit Yakalı
Rauf Ulukut
Ruhi Görüney
Sami Caner
Semih Balcıoğlu
Suha Bulut
Şadi Dinççağ
Şencan Güngör
Şenol Yorozlu
Şevket Sürek
Tan Oral
Tekin Aral
Tonguç Yaşar
Turhan Selçuk
Veysel Donbaz
Yalçın Çetin
Yurdaer Kalaycı
Zeki Beyner
Zeki Bikmen

750 kuruş

biz de çizdik

73 karikatürleri

KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ

